

Marjakeitaan tuulivoimaosayleiskaava

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen kuuleminen 29.6. – 7.9.2023

VASTINEET KAAVALUONNOKSESTA SAATUUN PALAUTTEESEEN

Kankaanpään kaupunki

15.9.2025

Sisällys

1	Lausunnot	3
1.1	Satakunnan pelastuslaitos 4.7.2023	3
1.2	2. Logistiikkarykmentti, Puolustusvoimat 9.8.2023	4
1.3	Isojoen kunta, 21.8.2023	4
1.4	Karvian kunta, 21.8.2023	4
1.5	Siikaisten kunta, 23.8.2023	5
1.6	Suomen metsäkeskus, 6.9.2023	5
1.7	Etelä-Pohjanmaan liitto 5.9.2023	6
1.8	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 31.8.2023	9
1.9	Parkanon kaupunki, rakennus- ja ympäristölautakunta 5.9.2023	11
1.10	Ilmatieteen laitos, 6.9.2023	11
1.11	Luonnonvarakeskus, Luke, 7.9.2023	12
1.12	Satakuntaliitto, 6.9.2023	13
1.13	Varsinais-Suomen ELY-keskus, 8.9.2023	17
1.14	Satakunnan museo, 4.9.2023	23
1.15	Fingrid Oyj, 5.9.2023	26
1.16	Suomen Erillisverkot Oy, 27.9.2023	26
2	Mielipiteet	26
2.1	Digita Oy, 5.9.2023	26
2.2	Fintraffic Lennonvarmistus Oy 18.7.2023	28
2.3	Telia Finland Oyj, 28.6.2023	28
2.4	Mielipide A	29
2.5	Mielipide B	29
2.6	Mielipide C	30
2.7	Mielipide D	30
2.8	Mielipide E	33
2.9	Mielipide F	34
2.10	Mielipide G	35
2.11	Mielipide H	36
2.12	Mielipide I	39
2.13	Mielipide J	39
2.14	Mielipide K	43
2.15	Mielipide L	44
2.16	Mielipide M	51
2.17	Mielipide N	58
2.18	Mielipide O	59

Kaavaluonnoksen nähtävilläolo

Kankaanpään Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnosvaihe oli nähtävillä 29.6.-7.9.2023 välisen ajan. Nähtävillä oloaikana annettiin 16 lausuntoa. Mielipiteitä jätettiin 18.

Alla on esitetty pääkohdat lausunnoista sekä kaavoittajan antamat vastineet niihin. Alkuperäiset, lyhentämättömät lausunnot ovat mukana kaavaan liittyvässä päätöksenteossa.

1 Lausunnot

1.1 Satakunnan pelastuslaitos 4.7.2023

Satakunnan pelastuslaitos on tutustunut Kankaanpään Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnokseen. Yli 1MW tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen suositellaan pidettäväksi 600m, jota pidetään suositeltavana turvaetäisyytenä asutukseen. Ellei tuulivoimaloille laadittu vaaran-/riskinarviointi edellytä suurempaa etäisyyttä.

Tuulivoimaloiden rakentaminen tulee parantamaan mahdollisesti tulevan tuulivoimapuiston alueen saavutettavuutta uusien ja parannettavien liikenneväylien rakentamisen johdosta.

VASTINE

Merkitään tiedoksi. Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen määritetään tapauskohtaisesti mm. melu- ja varjostusmallinnusten perusteella. Kaavaehdotuksessa voimaloista lähimmät asuin ja lomarakennukset sijoittuvat 1,5 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista.

1.2 2. Logistiikkarykmentti, Puolustusvoimat 9.8.2023

Puolustusvoimat toteaa, että kaavan vaikutusten arvioinnissa on käsitelty kaavan vaikutuksia Puolustusvoimien tutkien toimintaan ja alue-valvontatehtävän toteuttamiseen. Kaavaselostuksen mukaan hankkeelle on saatu Pääesikunnan myönteinen hyväksyttävyysslausunto elokuussa 2022.

Puolustusvoimat kuitenkin huomauttaa, että kaavaluonnoksen mukaiset tuulivoimaloiden alueet (tv-1, tv-2, tv-3) mahdollistavat yksittäisille voimaloille enimmillään yli 400 metrin siirtymän tuulivoimalan ohjeellisesta sijainnista. Näin ollen tuulivoimaloiden alueet mahdollistavat tuulivoimaloiden sijoittelun myös Puolustusvoimien hyväksyttävyysslausunnosta poikkeavalla tavalla. Kaavamerkintöjä tai -määräyksiä tulee muuttaa siten, että kaava mahdollistaa vain hyväksyttävyysslausunnon mukaisen sijoittelun.

Jos hankkeessa toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyysslausunnon mukaisista tiedoista, Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Edellä mainittua pienemmistä muutoksista pyydetään tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

VASTINE

Tuulivoimaloiden lopullinen sijoittelu ratkeaa rakennuslupavaiheessa. Tätä ennen pyydetään uusi hyväksyttävyysslausunto puolustusvoimilta, mikäli tuulivoimalat ovat siirtyneet sallittua poikkeamaa enemmän, aikaisempaan lausuntoon verrattuna.

1.3 Isojoen kunta, 21.8.2023

Isojoen kunnalla ei ole huomauttamista osayleiskaavaluonnoksesta.

VASTINE

Merkitään lausunto tiedoksi.

1.4 Karvian kunta, 21.8.2023

Karvian kunnalla ei ole lausuttavaa Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta.

VASTINE

Merkitään lausunto tiedoksi.

1.5 Siikaisten kunta, 23.8.2023

Elinvoimalautakunta lausuntonaan toteaa, ettei Siikaisten kunnalla ole huomautettavaa Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta.

VASTINE

Merkitään lausunto tiedoksi.

1.6 Suomen metsäkeskus, 6.9.2023

Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsäkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Osayleiskaavaluonnos

Suomen metsäkeskus esittää, että kaavakartan metsätalousalueille merkityt luo1-merkinnät poistetaan. Nämä kohteet ovat kaavan tausta-aineistoa ja ne voidaan halutessa esittää esimerkiksi kaavaselostuksen liitekarttana. Kohteiden rajaukset saattavat muuttua ajan kuluessa ja näin ollen niiden huomioiminen tulee tehdä yksilöllisesti sähkönsiirron ja voimaloiden sijoittelussa sekä hakuiden yhteydessä. Voimassa olevat lait turvaavat näiden kohteiden säilymisen.

Metsäkeskus esittää, että kaavakarttaan merkittyjen luo2-alueiden kaavaselostusta tarkennetaan. Kaavaluonnoksesta ei selviä, miksi juuri nämä suoluontoalueet on haluttu nostaa kaavakarttaan erillisin merkinnöin.

Kaavaselostus

Metsäkeskus esittää, että uusia teitä ja johtokäytäviä linjattaessa huomioidaan pääsy metsäkiinteistöille ja minimoidaan metsien pirstoutuminen.

Metsäkeskus esittää, että tuulivoimalan käytöstä poiston jälkeen voimala-alueet metsitetään uudelleen ja että tämä mainitaan kaavaselostuksessa (kohta 7.9).

Kaavaselostuksessa (kohta 8.3) on mainittu, että kaavamerkinnöin ja -määräyksiin on varmistettu alueelta havaittujen luontoarvojen huomioon ottaminen tuulivoimapuiston rakentamisessa. Metsäkeskus toteaa, että luontoarvot tulee huomioida tuulivoimapuiston rakentamisessa, mutta tätä varten ei tarvita erillisiä kaavamerkintöjä tai -määräyksiä (luo1).

Suomen metsäkeskus näkee hyvänä, että koko yleiskaava-aluetta koskevissa määräyksissä on todettu, että tuulivoimaloiden, tuulivoimaloiden huolto- ja rakentamisteiden sekä nykyisten perusparannettavien teiden ja maakaapeleiden sijoittamisessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet (kohta 8.7.).

Metsäkeskus näkee hyvänä, että hankkeen vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen alueella on huomioitu (kohta 9.17.7).

Metsänkäyttöilmoitus

Metsäkeskus muistuttaa, että maakäyttömuodon muutoksesta (metsien hakkuut mm. voimaloiden ja siirtolinjojen alta) tulee tehdä metsänkäyttöilmoitus Suomen metsäkeskukseen. Mikäli metsänomistaja on saanut metsänkäyttöilmoitusta koskevalle alueelle valtion kemera-tukea viimeisen kymmenen vuoden aikana, tulee saatu Kemera-tuki maksaa takaisin. Metsäkeskus esittää näissä tilanteissa ensisijaisesti vapaaehtoista palautusta tai tarvittaessa tekee takaisinperintäesityksen Ruokavirastolle.

VASTINE

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-1 ja luo-2) merkinnät tarkistetaan kaavaehdotusvaiheessa. Kaavaehdotuksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitetaan luo-1 merkinnällä kaava-alueella sijaitsevat luontodirektiivin IV(a) lajin (liito-orava) luontoselvityksissä tunnistetut lisääntymis- ja levähdyspaikat, joiden hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. luo-2 merkinnällä osoitetaan kaava-alueella sijaitsevia Metsälain 10 §:n ja/tai Vesilain 11 §:n mukaisia kohteita, jotka on arvioitu arvoluokkiin 1 (lainsäädännöllä turvatut kohteet), 2 (erityisen tärkeät kohteet) tai 3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet). Kaavaluonnoksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitettuja arvoluokan 4 (muut huomionarvoiset kohteet) kohteita ei enää osoiteta kaavaehdotuksessa, mutta ne on huomioitu kaavaratkaisun laadinnassa.

1.7 Etelä-Pohjanmaan liitto 5.9.2023

Etelä-Pohjanmaan liitto ei pidä tuulivoimahankkeen rajautumista pohjoisrajaltaan suoraan Lauhanvuoren kansallispuistoon, viereisen Kauhanevan-Pohjankankaan ohella koko Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Oulun eteläpuolisen Pohjois-Pohjanmaan ainoaan kansallispuistoon, ensisijaisena tuulivoiman sijoituspaikkana. Etäisyys lähimmästä voimalasta Lauhanvuoren kansallispuistoon on hankevaihtoehdosta riippuen 1-1,3 km.

Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan Lauhanvuoren (ja Kauhanevan-Pohjankankaan) kansallispuistotatuksia ja sen vaikutusta hankkeen toteuttamiseen tulisi arvioida ympäristövaikutusten arvioinnissa painokkaammin ja laajemmin osana Suomen kansallispuistoverkostoa.

Hankealue sijoittuu Satakunnan maakuntakaava-alueelle. Etelä-Pohjanmaan liitto toistaa YVA-ohjelmassa esiin nostamansa tulkinnan hankkeen maakuntakaavan mukaisuudesta: Seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävät alueidenkäyttökysymykset tulee lähtökohtaisesti tutkia ja ratkaista maakuntakaavassa. Jos lainvoimaisessa maakuntakaavassa on osoitettu tuulivoima-alueet, ei vaikutuksiltaan seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävää tuulivoima-aluetta voida osoittaa kuntakaavassa muille alueille. Marjakeitaalle ei ole osoitettu tuulivoimatuotannon aluetta Satakunnan maakuntakaavassa ja Etelä-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan hankkeen vaihtoehtoja VE1 ja VE2 ei voida edistää näin laajana kuntakaavoituksella. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että hankkeen YVA-selostukseen on lisätty VE3.

Ihmisiin kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointia tulee Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan täydentää kartoilla, joissa on esitetty asutuksen sijoittuminen suhteessa näkymäalueanalyysiyhdistelmään (kuviissa 21.2-21.4. esitetty vastaava suhteessa arvokkaisiin maisema- ja kulttuuriympäristö-alueisiin). Ihmisiin kohdistuvien yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee arvioida vaikutuksia myös Isojoella eri tuulivoimahankkeiden väliin jäävissä kylissä, kuten Kortteenkylässä ja Kodesjärvellä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava

Etelä-Pohjanmaalla on tekstissä mainittujen vaihemaakuntakaavojen I, II ja III lisäksi voimassa Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava 2005. Maakuntakaavojen kuvausta tulee täydentää kokonaismaakuntakaavan ja sen merkintöjen osalta. Etelä-Pohjanmaan liitto toistaa YVA-ohjelmasta antamansa lausunnon siitä, että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoista on esitettävä selkeämpi karttakuva, jossa näkyy myös hankealueen raja- ja tässä vaiheessa hanketta myös suunnitellut voimalasijainnit.

Hanke ei sijoitu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan alueelle, mutta on välittömästi maakuntarajalla ja hankkeesta aiheutuu vaikutuksia myös Etelä-Pohjanmaan maakunnan puolelle. Hankkeen suhde Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan merkintöihin ja kaavan tavoitteisiin tulee arvioida vaikutusten arvioinnissa. Maakuntaliitto on tuonut YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa esiin Etelä-Pohjanmaan voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät, jotka sijoittuvat hankkeen vaikutusalueelle.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 YVA-selostuksessa kuvataan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen tähänastisia vaiheita.

Hankkeen kannalta on tuoda esiin myös Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n suunniteltu valmisteluaikataulu. Maakuntakaavaehdotus pyritään lähettämään viranomaisten lausuttavaksi alkuvuodesta 2024 ja julkinen nähtävillä olo pyritään järjestämään kevään 2024 aikana.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksessa on hankkeen vaikutusalueelle osoitettu mm. seuraavia merkintöjä: luonnonsuojelualue (mm. Lauhanvuoren kansallispuisto, Kodesjärvi, Haapakeitaan-Huidankeitaan-Mustasaarenkeitaan alue), Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue (mm. Lauhanvuori, Haapakeidas, Kodesjärvi, Lapväärtinjokilaakso, Karvianjoen kosket), luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (Lauhanvuoren alue, Mustasaarenkeitaan-

Haapakeitaan-Huidankeitaan alue), maakunnallisesti arvokas maisema-alue (Kodesjärven maisema-alue), maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Kodesjärven kulttuuriympäristö, Isojoki-Lapväärtinjokilaakson kulttuurimaisemat, Lauhanvuori), voimajohto, yhteystarve (Kristiinankaupunki-Nokia (Melo) ja moottorikelkkailureitti (Isojoki-Satakunta, Nummijärvi - Muurahainen - Satakunta). Maakuntakaavamerkinnot kuvaavat alueen erityisiä luonto-, virkistys- ja matkailuarvoja. YVA-selostuksessa tulee tarkistaa ainakin moottorikelkkareittien ja merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden sijoittuminen (ks. lausunnossa kulttuuriympäristö), ja hankkeen vaikutusten arviointi suhteessa niihin.

Luontoympäristö

YVA-selvityksessä on tuotu esiin Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen (2023) tuloksia arvioitaessa hankkeen vaikutuksia ekologiseen verkostoon. Hankkeen laajimmat vaihtoehdot sijoittuvat osin selvityksessä tunnistettuun Lauhanvuoren-Siioninkeitaan ydinalueeseen, joka on alueen ekologisen verkoston kannalta merkittävimpiä laajoja yhtenäisiä metsä- ja suoalueita, ja jolla on lisäksi merkittäviä luontoarvoja etenkin kansallispuiston ja muiden suojelualueiden alueella. Suunnitellut voimalasijainnit sijoittuvat ydinalueen eteläosiin. Tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioinnin kannalta on hyödyllistä huomioida myös selvityksessä tunnistettujen ylimaakunnallisten ekologisten yhteyksien sijoittuminen suhteessa hankealueeseen, ja hankkeen mahdollisiin vaikutuksiin näihin. Viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen mukaan merkittävimpiä ylimaakunnallisia ekologisia yhteyksiä ei sijoitu täsmällisesti hankealueelle, vaan sen pohjoispuolelle Etelä-Pohjanmaan maakunnan eteläosaan. Hankkeessa on kuitenkin edelleen huomioitava, että se sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle Suomenselän vihreälle vyöhykkeelle.

Kulttuuriympäristö

Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvat Kodesjärven ja Polvenkylän kulttuuriympäristöt, jotka tulee päivittää YVA-selostukseen. Paikkatietoaineistot saa tarvittaessa Etelä-Pohjanmaan liitosta.

Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan havainnekuvien tulkintaa helpottaisi, jos tuulivoimalat olisi niissä esitetty eri värillä (tai laadittu kuvapisteittäin yksi havainnekuva, jossa voimalat olisi korostettu).

VASTINE

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan 1-vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty

yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselistuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaselostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

Maisemavaikutusten arviointia täydennetään Lauhavuoren kansallispuiston osalta. Kaavaselostukseen tehdään Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaa koskevat tekniset tarkistukset. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 varten laadittuja selvityksiä voidaan hyödyntää kaavaehdotuksessa.

1.8 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 31.8.2023

Alueidenkäyttö

Hankealueella on voimassa Satakunnan maakuntakaava. Hankealuetta ei ole osoitettu tuulivoimatuotannon alueeksi voimassa olevassa maakuntakaavassa. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 on luokiteltu maakunnallisesti merkittäviksi tuulivoimatuotannon alueiksi 8–10 tuulivoimalayksikön alueet (Satakunnan vaihemaakuntakaava 1, selostus).

Marjakeitaan osayleiskaavan selostuksessa todetaan virheellisesti, että Marjakeitaan tuulivoimapuistohanke on Satakunnan maakuntakaavan ja Satakunnan 1. vaihemaakuntakaavan mukainen (s. 53).

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että Marjakeitaan osayleiskaavan tulee olla joko tulevan maakuntakaavaehdotuksen tai mikäli aluerajauksesta on ehdotusvaiheessa valittu, lainvoimaisen maakuntakaavan mukainen.

Kaavaselistuksen lähtötietoaineistoista puuttuu vireillä olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksen kaavakartta ja kaavamääräykset. Em. tulee lisätä selostukseen. Hankkeen jatko-suunnittelussa tulee ottaa huomioon em. maakuntakaavan luonnos, jossa hankealueen rajalle on osoitettu seuraavat kaavamerkinnot:

- luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue
- Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue
- luonnonsuojelualue (SL)

Liikenneympäristö

Hanketoimijan on syytä huomioida, että mikäli maantieverkkoa tai liittymiä joudutaan parantamaan tuulivoimalan kuljetusten perillepääsyä varten, tulee hanketoimijan olla hyvissä ajoin

yhteydessä Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien osalta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri –vastuualueeseen. ELY-keskus huomauttaa, ettei sillä kuitenkaan ole mahdollisuutta osallistua parantamistoimenpiteiden kustannuksiin.

Hanketoimijan tulee huomioida, että tieverkon kunnosta tulee huolehtia myös tuulivoimalan rakennustöiden valmistuttua siten, että tieverkolle tehdyt väliaikaiset toimenpiteet tulevat korjatuksi ja kuljetusten mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle korjataan viiveettä. Tämä on erityisen tärkeää liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tieverkolla. Erityistä huomiota on syytä kiinnittää Isojoen keskustan kaltaisiin herkkiin kohteisiin.

Huomautamme, ettei kaavaselostuksessa ole arvioitu yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa liikenteen osalta. Esimerkiksi Haukkasalon tuulivoimapuisto on YVA-menettelyssä esitetyn alustavan toteutusaikataulun mukaan rakenteilla samaan aikaan Marjakeitaan tuulivoimapuiston kanssa, ja näiden hankkeiden alustavat kuljetusreitit ovat pitkälti yhteneväiset keskenään.

Huomautamme, että Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella on käynnissä Kaskisten kuljetusreittiä koskeva esisuunnitteluhanke valtatie 8 ja kantatie 67 Bäcklidenin eritasoliittymän parantamisesta. Hankkeen toteuttamisesta ei ole päätöksiä tai aikataulua.

Luonnonympäristö

Kaava-alue sijoittuu neljän eri Natura-alueen välittömään läheisyyteen, joita ovat Lapväärtinjokilaakso (SAC, FI0800111), Karvianjokilaakso (SAC, FI0200130), Lauhanvuori (SAC, FI0800001) ja Kodesjärvi (SPA, FI0800062). Karvianjokilaakson sekä Lapväärtinjokilaakson suojeluperusteisena lajina esiintyvät mm. liito-orava ja saukko. Molemmilla Natura-alueilla esiintyy salassa pidettävä uhanalainen laji. Lisäksi Lapväärtinjokilaakson alueella esiintyy mm. pikkunahkiaista, joka on EU:n luontodirektiiviliitteen II-laji ja johon sovelletaan luonnonsuojelulakia (LSA 1997/160, liite 1). Kaava ei saa vaarantaa näiden Natura-alueiden perustamistarkoitusta tai vaikuttaa merkittävästi alueen suojeluperusteisiin. Kaavoitus ei saa myöskään vaarantaa Lauhanvuoren tai Kodesjärven Natura-alueita, joista Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on lausunut hankkeen YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossa, joka tulee huomioida myös kaavoituksessa.

VASTINE

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuuli voimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan lukumäärää ei ole määritetty

yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2025–2026. Maakuntakaava saa ohjausvaikutukset vasta kun se on lainvoimainen (AKL 32 §).

YVA-prosessissa on tehty Natura-arviointi kolmesta hankevaihtoehdosta. Kaavaluonnos on YVA:n VE 1:n mukainen. Kaavaehdotukseen voimaloita siirrettiin kauemmas kaavan pohjoisosasta.

Kaavaselostusta tarkennetaan Natura-vaikutusten arviointia kuvaavan menettelyn osalta.

1.9 Parkanon kaupunki, rakennus- ja ympäristölautakunta 5.9.2023

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa Kankaanpään Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta.

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

1.10 Ilmatieteen laitos, 6.9.2023

Ilmatieteen laitos on aikaisemmassa lausunnossaan 2.6.2021 (59/020/2021) todennut Marjakeitaan tuulivoimapuistohankkeen voimaloiden sijaitsevan yli 20 km etäisyydellä Kankaanpään tukasta. Näin ollen Ilmatieteen laitoksella ei ole periaatteessa lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, mikäli lopulliset voimaloiden sijainnit ovat samat kuin selostuksessa.

Ottaen kuitenkin huomioon jo rakennetut Kirkkokallion ja Koonikallion tuulivoimapuistot, sekä suunniteltujen Kolmihaaran, Haukkasalon ja Paholammin hankkeet, on ilmeistä, että yhteisvaikutusten vuoksi tuulivoimapuistot tulevat vaikuttamaan merkittävästi tutkimittausten saatavuuteen ja laatuun.

Ilmatieteen laitos on linjannut, että tulevassa Ympäristöministeriön julkaisemassa Tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan päivityksessä laajennamme vaikutusarvioinnin piiriin myös yli 20 km:n etäisyydellä säätutkasta sijaitsevat tuulivoima-alueet, jos kyseiset tuulivoima-alueet sijaitsevat alle 10 km:n etäisyydellä 20 km:n etäisyysrajan sisäpuolella olevista tuulivoima-alueista. Tämä siksi, että tuulivoima-alueiden määrä, pinta-ala ja turbiinikorkeudet ovat kasvaneet merkittävästi. Tuulivoimaloiden haittavaikutukset ovat lisääntyneet säätutkamittauksissa ja sitä kautta sääpalveluissa.

Marjakeidas-tuulivoimahanke kuuluisi nyt näihin uuden linjauksen mukaisiin arvioitaviin hankkeisiin ja tämä voi vaikuttaa Ilmatieteen laitoksen hyväksymään voimaloiden määrään. Uusi linjaus astuu kuitenkin voimaan vasta oppaan päivityksen julkaisun yhteydessä eli periaatteessa laitos ei vielä vaadi linjauksen seuraamista, mutta ottaen huomioon hankevalmistelun keston, laitos suosittelee ohjeistuksen seuraamista. Tämä tarkoittaa, että ennen Ilmatieteen laitoksen lopullista lausuntoa edellytämme vaikutusmallinnuksen teettämistä ulkopuolisen arvioijan puolesta hankkeelle ja sitä ympäröiville hankkeille. Ilmatieteen laitos voi antaa ohjeistuksen mallinnuksen suorittamiseen.

VASTINE

Voimalasijoittelua on muutettu kaavaehdotukseen. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunto ilmatieteenlaitokselta.

1.11 Luonnonvarakeskus, Luke, 7.9.2023

Luonnonvarakeskus on lausunut hankkeen YVA-selostuksesta. Ohessa lausunnon tiivistelmä.

Hankealueella voi esiintyä kaikkia neljää suurpetoa ja metsäpeuraa. Metsäpeuran elinoloja vastaavissa olosuhteissa tehdyissä porotutkimuksissa on tuulivoimalla havaittu negatiivinen vaikutus erityisesti porojen lisääntymisaikana, jolloin rakennusaikaisen ja operatiivisen vaiheen vaikutus saattoi ulottua useiden kilometrien päähän. Kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa. Yhden vuoden aineisto on siten altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnaissa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Tuulivoimaloiden vaikutus metsäkanalintuihin ei välttämättä ulotu vain rakentamisen ajalle ja alueelle. Suurpetojen osalta Luke näkee, että hankkeessa tehdyt selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tässä hankkeessa tehtyjen selvitysten avulla määrittää. Selostuksessa hankkeen vaikutukset riistaeläimille arvioidaan vähäisiksi. Lisäksi arvioidaan lajien sopeutuvan tuulivoimaan rakennusvaiheen jälkeen. Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. Vaikutusten mitta saattaakin sitten poiketa tästä selostuksessa annetusta arviosta, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. susi, karhu, metsäpeura) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita. Hankkeessa tulee kiinnittää huomiota riittäviin etäisyyksiin sekä muiden tuulivoima-alueiden että Natura-alueiden välissä.

Yhteisvaikutuksia (metsäpeura, suurpedot, Natura-alueet) täsmennetään ja tarkennetaan kaavaehdotusvaiheessa. Merkitään tiedoksi.

1.12 Satakuntaliitto, 6.9.2023

Ympäristöministeriö on vahvistanut Satakunnan maakuntakaavan 30.11.2011 (N:o YM1/5222/2010). Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman 13.3.2013 korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätöksellä.

Ympäristöministeriön vahvistamassa Satakunnan maakuntakaavassa Marjakeitaan osayleiskaavan suunnittelualue sijoittuu **luontomatkailun kehittämisvyöhykkeelle (mv3, Pohjois-Satakunnan suoja- ja metsäalue)**, johon kohdistuu luontomatkailun, luonnon virkistyskäytön, ulkoilu- ym. reitistöjen sekä luonnonsuojelun kehittämis- ja yhteensovittamistarpeita. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueiden käytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä alueen pohjoispuolella sijaitsee kaksi Satakunnan maakuntakaavassa osoitettua **Natura 2000-verkostoon kuuluvaa aluetta** (FI0800001, FI0800001) ja **luonnonsuojelualueita** SL (SL- 235, Nööpinneva ja SL-229, Fatipyöränkeitaan korpi). Edellä todettulla Natura 2000-verkostoa koskevalla merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaisesti Natura 2000- verkostoon kuuluvat alueet. Merkinnällä SL osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltava alue. Luonnonsuojelualueutta koskee seuraava suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöön mahdollisesti vaikuttavista merkittävistä suunnitelmista ja hankkeista tai ennen vallitsevia olosuhteita merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee luonnonsuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Lisäksi luonnonsuojelualueutta koskee seuraava suojelumääräys: Alueella ei saa toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai hankkeita, jotka voivat oleellisesti vaarantaa tai heikentää alueen suojeluarvoja.

Alueella voidaan kuitenkin valtion luonnonsuojeluviranomaisen niin salliessa toteuttaa alueen suojeluarvojen säilyttämiseksi ja palauttamiseksi tarkoitettuja toimenpiteitä. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Satakunnan maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnät: **turvetuotantoalue** (EO3, Marjakeidas) ja **luonnonsuojelulain tai muun lainsäädännön nojalla suojeltu tai suojeltava alue** (S-233, Lettokeidas). Suunnittelualueelle on voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu myös **maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja** (MY-133,

Kiviharju-Tarrunkorpi) sekä **pohjavesialue** (pv, Palokangas). Suunnittelualueen eteläosaan on osoitettu **moottorikelkkareitin yhteystarve**. Lisäksi alueen läpi kulkee maakuntakaavassa osoitetut **sähkölinjat** (z), Seinäjoki-Ulvila (400 kV) ja Kristiina-Kankaanpää (110 kV) sekä **seututie** / pääkatu (st) Honkajoki-Isojoki. Molemmilla merkinnöillä on MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suunnittelualueen lähialueella sijaitsee myös useita muita Satakunnan maakuntakaavassa osoitettuja merkintöjä. Kaikki Satakunnan maakuntakaavaan liittyvät asiakirjat, kuten mm. merkinnät ja määräykset ovat saatavilla Satakuntaliiton verkkosivuilla osoitteessa <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-maakuntakaavan-aineistot-ja-selvitykset/>.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 13.12.2013 ja

ympäristöministeriö vahvisti kaavan 3.12.2014. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 6.5.2016. Vaihemaakuntakaavassa 1 määritellään tuulivoiman tuotantoon parhaiten soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet Satakunnassa. Vaihemaakuntakaava 1 perustuu vuonna 2011 valmistuneeseen Mannertuulialueet Satakunnassa - selvitykseen. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 ei ole tuulivoimatuotannon aluetta koskevia varauksia Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan suunnittelualueella.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 koko maakuntakaava-alueutta koskevien yleisten suunnittelumääräysten mukaan tuulivoima-tuotannon alueita tai yksittäisiä tuulivoimaloita suunnitellessa tulee huolehtia riittävästä etäisyydestä ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitettuihin, kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeisiin alueisiin, kansainvälisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin lintu-alueisiin, luonnonsuojelualueisiin ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin alueisiin, virkistysalueisiin sekä melutasoltaan hiljaisiin alueisiin.

Tuulivoimatuotannon alueiden tai yksittäisten tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee varmistaa riittävät melu-, valo- ja välkevaikutusten etäisyydet vakituiseen ja loma-asutukseen. Tuulivoimatuotannon alueita tai yksittäisiä tuulivoimaloita suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti maisemaan ja linnustoon sekä ehkäistävä merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen. Suunnittelussa erityistä huomiota tulee kiinnittää tuulivoimatuotannon linnustoon kohdistuviin yhteisvaikutuksiin Selkämeren rannikkovyöhykkeellä, lähinnä valtatien 8 länsipuolella.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 17.5.2019 ja se on

saanut lainvoiman 1.7.2019. Vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiantuotanto, soiden moninaiskäyttö, kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Satakunnan

vaihemaakuntakaavan 2 tultua voimaan kumoutuvat samalla Satakunnan maakuntakaavan vastaavat merkinnät ja määräykset.

Marjakeitaan eteläosa on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 **aurinkoenergian tuotannon kehittämisen kohdealueena** au. Merkinnällä (au, Marjakeidas) osoitetaan merkittävät aurinkoenergian tuotantoon soveltuvat kohdealueet. Suunnittelumääräyksen mukaan suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota laajamittaisen aurinkoenergiatuotannon kehittämiseen ja ajoittamiseen suhteessa alueen muuhun maankäyttöön. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen.

Yleis- ja asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleis- ja asemakaavoja.

Suunnittelualueen itä- ja eteläpuolella sijaitsee Karvianjokilaakson rantaosayleiskaava ja kaakossa Honkajoen keskustaajaman osayleiskaava sekä Kirkkokallion tuulivoimaosayleiskaava. Isojoen kunnan puolella Isojoen keskustan yhteydessä sijaitsee Mäkikaupungin ja Sorilanmäen osayleiskaavat. Honkajoen keskusta sekä Isojoen keskusta ovat asemakaavoitettuja. Isojoen kunnan puolella Viitakoskella suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee myös asemakaava Lauhansarven matkailukeskuksen alueella.

Kannanotot

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Lisäksi viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Manneralueelle sijoittuvaa maakunnallisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ohjataan Satakunnassa Satakunnan vaihemaakuntakaavalla 1, jossa on määritelty maakunnallisesti merkittävän tuulivoimatuotannon alueen alarajaksi 8-10 voimalaa. Marjakeitaan aluetta ei ole osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 eli hanke ei ole Satakunnan maakuntakaavan, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tavoitteiden mukainen.

Kankaanpään Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaava laaditaan samanaikaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) kanssa ja osayleiskaavoituksessa on hyödynnetty alueelle YVA-menettelyn yhteydessä laadittuja selvityksiä ja inventointeja. Satakuntaliitto on antanut lausunnon Marjakeitaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja tuonut siinä esiin keskeisiä vaikutusten arviointiin liittyviä näkökulmia. Satakuntaliitto tulee antamaan lausunnon myös YVA-selostuksesta ja ottaa siinä yksityiskohtaisemmin kantaa vaikutustenarviointiin. YVA-selostuksen yhteenvedossa on todettu, että hankevaihtoehdot ovat ristiriidassa maakuntakaavoituksen kanssa,

aiheuttavat kohtalaisia vaikutuksia asutukseen (melu, välke, maisemavaikutukset) ja muuten aiheuttavat vain vähäisiä vaikutuksia. Satakuntaliitto pitää valitettavana, että YVA-yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää ei ole vielä käytettävissä osayleiskaavan luonnosvaiheen lausuntoa laadittaessa. Yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta on syytä ottaa huomioon myös se, että Fingridin 400 kV Kristiinankaupunki – Nokia voimajohtoa koskeva YVA-selostus on parhaillaan lausuttavana ja siitäkin saadaan YVA-yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä vasta myöhemmin.

Satakuntaliiton näkökulmasta oleellimmat kysymykset Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksessa ovat hankkeen suhde Satakunnan maakuntakaavoihin, hankkeesta aiheutuvat vaikutukset ja vaikutustenarvioinnista tehdyt päätelmät perusteluineen sekä niiden siirtyminen suunnitteluprosessin kautta yleiskaavaan.

VASTINE

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston rajaa. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisalue on kehittämisperiaatetta kuvaavalla ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön oppaan 10 Maakuntakaavamerkinnot- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemerkinnot ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittua eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä

on kehittämisperiaatemarkintöjä käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niidenväliset suhteet ovat selkeät.

Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämismahdollisuus jättämällä tuulivoimatuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiatuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

1.13 Varsinais-Suomen ELY-keskus, 8.9.2023

Maakuntakaava

Alueelle ei ole maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimamerkintää. Tämän vuoksi on tärkeää huomioida, että hanke sopii maakuntakaavan kokonaisuuteen. Kaavaselostuksessa todetaan hankkeen olevan maakuntakaavan mukainen, mutta olisi hyvä olla tarkempaa perustelua siitä, että hanke sopii maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden kokonaisuuteen eikä vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista. Myös kaavan suhde muihin maakuntakaavan merkintöihin, kuten merkintä ”aurinkoenergian tuotannon kehittämisen kohdealue”, tulee todeta.

Maisema

Tuulivoimaloiden näkyminen maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ja maisema-alueille on havainnollistettu hyvin ja niiden maisemakuvaan kohdistuvat vaikutukset on arvioitu. Myös yhteisvaikutuksia muiden lähelle suunniteltujen tuulivoimaloiden kanssa on arvioitu. Asuinympäristöjen lähimaisemaan tai metsämaisemaan ei ole tässä yhteydessä otettu kantaa.

Maisemavaikutusten arvioinnissa on pidetty lieventävänä seikkana sitä, että alueelle näkyy myös muiden tuulivoimapuistojen voimaloita. Maisemahaitta kuitenkin voimistuu, kun voimaloita näkyy enemmän, erityisesti jos voimaloita näkyy monista suunnista.

Kuvasovitteissa tuulivoimalat on kuvattu vaaleina, heikosti taustasta erottuvina kuvan etualan ollessa kontrastinen. Selostuksessa onkin tuotu esille liikkuvien voimaloiden ja maisemavaikutelman kuvaamisen haasteet. Kuvasovitteiden antamaan vaikutelmaan ja miten se vastaa todellisuutta on kiinnitettävä huomiota. Kuvienottopaikkojen valintaa olisi hyvä perustella. Karttamuotoinen maisema-analyysi, jossa esitetään tärkeät näkymät, maamerkit, arvoalueet ja muut olennaiset maiseman elementit, havainnollistaisi hankkeen maisemavaikutuksia kaikille osallisille. Selostuksen kuvassa 52, joka kuvaa voimaloita hämärässä maisemassa, lentoestevalot eivät erotu tai ne näkyvät pieninä pisteinä, jotka eivät ole kuvassa juurikaan vaaleammat kuin lähellä katsojaa olevan talon valkoiseksi maalatut puitteet. YVA-selostuksen vastaavassa kuvassa valot näkyvät selvästi, ja selostuksen alussa olevassa kuvassa valot näkyvät myös. On tärkeää arvioida ja havainnollistaa

vaikutuksia hämärinä vuorokaudenaikoina, koska hämärän ajan osuus ihmisen valveillaoloajasta on merkittävä. Kuvien yhteydessä on hyvä kertoa kameran objektiivin polttoväli eli onko kuva otettu ns. normaaliobjektiivilla vai laajakulmalla.

Maisemavaikutusten arvioinnin alussa on hyvä määritellä, mitä maisemalla tarkoitetaan. Kappaleessa 9.12 Vaikutukset maisemaan vaikutuksia arvioidaan lähinnä maaseudun kulttuurimaiseman, rakennetun ympäristön, tiemaiseman, pellon ja muun avoimen alueen osalta. Kappaleessa 9.19. Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen käy ilmi, että kyselyyn osallistujat voivat sisällyttää maiseman käsitteeseen myös metsän. Vaikutukset luonnonmaisemaan koetaan kielteiseksi.

Myös maiseman herkkyyden arviointia olisi selkeytettävä. Vaikutuskohteen herkkyyden kriteerit on määritelty seuraavasti: "Vaikutusalueella sijaitsevan maisema- ja kulttuuriympäristökohteen luokittelu paikallisella, maakunnallisella tai valtakunnallisella tasolla. -- Olemassa olevan maiseman luonne tai maiseman visuaaliset ominaisuudet ja niiden arvo vaikutuskohteelle."

Kuitenkin eri kohteissa maiseman herkkyyden määrittelyyn on vaikuttanut eri painotuksin maiseman esteettinen ja kulttuurinen arvo sekä maiseman luonne ja toisaalta havainnoijien määrä. Kohde on kuitenkin voitu arvioida vähemmän herkäksi, jos se on sulkeutuneessa maisemassa tai jos havainnoijia arvioidaan olevan vähän. Maiseman herkkyyden tai muutoksen suuruuden liittäminen käyttäjämäärään on monimutkaista ja vaatii perustelua. Maisemavaikutuksia suhteessa havainnoijien määrään olisi luontevaa arvioida erikseen. Vaikutukset maisemaan -kappaleessa suunnittelualueella ulkoilevien ihmisten määrää arvellaan melko vähäiseksi, kun taas kappaleessa Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kerrotaan, että asukaskyselyn perusteella suunnittelualuetta käytetään varsin paljon virkistystarkoituksiin. Maisemavaikutuksia arvioidaan nyt siis eri kohdissa eri painotuksin. Maisemaan liittyvistä asioista olisi hyvä laatia yhteenveto.

Maisemavaikutusten arvioinneissa olisi huomioitava myös yhteisvaikutukset muiden tuulivoimalahankkeiden kanssa sekä melun vaikutus maiseman kokemiseen. Välkkeen, varjojen ja lentoestevalojen vaikutukset ovat myös maisemavaikutuksia, ja ne tulee ottaa mukaan maisemavaikutusten arviointiin. Valojen näkymistä ja vaikutusta maisemaan on arvioitava hämärän sään ja hämärien vuorokaudenaikojen osalta, sillä ne muodostavat merkittävän osan hereilläoloajasta.

Voimaloiden lisäksi huoltoteiden, voimajohtojen, sähköasemien ja mahdollisen muun tarvittavan rakentamisen maisemavaikutukset tulisi arvioida. MY-merkintään tulee liittää määräys, joka turvaa alueen ympäristöarvot.

Luonnonsuojelu

Natura-alue "Karvianjoen kosket" (FI0200130) sijoittuu useammasta kohtaa kaava-alueelle. Kaavaluonnoksessa vain osa Natura-alueeseen kuuluvista osista on huomioitu luo-1-merkinnällä. Esimerkiksi kaava-alueen itäreunalla MY-merkinnän alapuolella on osa-alue, mikä kuuluu Karvianjoen kosket Natura-alueeseen, jota ei kuitenkaan ole huomioitu kaavamerkinnällä. Kaavamerkinnästä luo-1 ei käy ilmi, että osa kyseisellä merkinnällä merkityistä alueista kuuluu Natura-alueeseen.

Kaavamääräyksissä on viittauksia lakipykäliin, mm. muinaismuistolaki, metsälaki sekä vesilaki. Tämän vuoksi ELY-keskus katsoo, että kaavamääräykseen tulee lisäksi laittaa maininta luonnonsuojelulain mukaisesta Natura-alueesta sekä viittaus lakipykälään. Kun kaavamääräyksissä viitataan luonnonsuojelulakiin Natura-alueen osalta, voidaan kaavamääräyksiä pitää lakiviittausten osalta yhteneväisinä. Selkeyden vuoksi olisi hyvä, jos Natura-alueet merkittäisiin kaava-alueella S-merkinällä (suojelualue). Ilkan perustettu luonnonsuojelualue YSA248504 ei ole huomioitu lainkaan, eli ko. kohteen kaavamerkintä tulee olla SL.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on aiemmin todennut mm. Karvianjoen koskien lähivaluma-alueita koskevissa turvetuotantoalueita koskevassa lausunnossaan, että valuma-alueen toimien yhteisvaikutusten osalta merkittävän haitan kynnyks on ylittynyt. Karvianjoen koskien osalta tarvitaan natura-arviointi, jos mm. infraan liittyviä teitä rakennetaan Karvianjoen koskien valuma-alueelle ja niiden mahdollinen heikentävä vaikutus tulee täysimääräisesti lieventää. Tulee vielä selvittää, onko hankkeen vaikutuksista Karvianjoen koskien natura-alueelle valmistunut natura-tarveharkintaa.

Alue sijoittuu varsin lähelle uhanalaisen lintulajin pesimäpaikkaa Lauhanvuorella ja hankkeella voi muiden hankkeiden kanssa olla merkittäviä yhteisvaikutuksia lajille, jos suunniteltu maksimivaihtoehto toteutuu.

Luo-1-merkinnälle on selkeästi laitettu kaavamääräys, että kyseisen alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen. Sen sijaan kaavassa esitetty luo-2 merkintä ei sisällä vastaavanlaista määräystä, jolla turvattaisiin alueen luontoarvot. ELY-keskus katsoo, että kyseiseen merkintään tulee sisällyttää kaavamääräys, jolla turvataan kyseisten suoluontoalueiden luontoarvot. Kaavaluonnokseen on merkitty ohjeellinen sähköaseman sijainti EN-merkinnällä alueen pohjoisosassa. Samaisella alueella sijaitsee luo-2-merkintä. Tällaisella kaava asetelmalla, missä luo-2 merkintä ei sisällä kaavamääräystä luontoarvojen turvaamisesta mahdollistaa sen, että sähköaseman rakentamisen myötä kyseinen suokohde voidaan tuhota sähköaseman tieltä.

Luonnonsuojelun osalta ELY-keskus haluaakin korostaa tässä kohtaa biodiversiteettistrategian tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Strategian tavoitteena on saada luontokato pysähtymään ja elpymään vuoteen 2030 mennessä. Tämän vuoksi kaavaratkaisuilla tulisi rakentamiskohtien osoittamisen ja vaikutusten arvioinnin lisäksi pyrkiä osoittamaan kaavaratkaisuja, joilla voidaan toisaalla kaava-alueella parantaa luontoarvoja.

Kaava-alueelta havaittiin maastaselvitysten yhteydessä liito-oravan esiintymisiä neljältä eri alueelta. Näistä kolme on tulkittu liito-oravan elinpiiriin ydinalueiksi, jotka sisältävät liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Neljännen kohteen osalta on suhtauduttu ns. varovaisuusperiaatteen mukaisesti siten, että alue on liito-oravan käyttämä lisääntymis- tai levähdysalue. Osa näistä alueista kuuluu Karvianjoen kosket -Natura-alueeseen, muttei kaikki. Kaavaluonnoksessa nämä liito-oravakohteet on huomioitu luo-1-merkinnällä. Niiltä osin, kun kohde ei ole osa Natura-

aluetta, tulisi kaavan kaavamääräyksissä käydä ilmi alueen olevan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka ja siten luonnonsuojelulain nojalla suojeltu. Olisi mielekästä käyttää liito-oravakoh- teiden osalta omaa luo-merkintäänsä.

Kaavan vaikutusten arvioinnissa susiin on todettu, että revii- riltä käytettävissä olevien havaintotie- tojen perusteella on vaikeaa tehdä johtopäätöksiä susireviirien keskeisistä alueista tai niiden li- sääntymis- ja levähdyspaikkojen sijainnista. Lisäksi tuodaan esiin suurpetoyhdyshenkilön näkemys alueen susitilanteesta, jonka mukaan alueella olevia susia kuvataan läpikulkijoiksi eikä ydinreviiriä ja pesiä arvioida olevan alueella. On aivan totta, että pesäpaikkojen määrittäminen tarkasti on vai- keaa ja käytännössä vaatisi pantaseuranta-aineistoa. Tällaisten seuranta-aineistojen puuttuessa tulee pyrkiä tunnistamaan kaava-alueelta ne potentiaalisimmat pesäpaikat ja huomioida nämä tuulivoimaloiden sijoittelussa, jotta vältytään rikkomasta lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävit- tämistä ja heikentämistä koskevaa kieltoa kaavan toteuttamisessa. Luonnonsuojelun osalta ELY- keskus nostaa esiin KHO:n vuosikirjapäätöksen 2019:160, jossa on arvioitu suteen liittyvien vaiku- tusten huomioon ottamista tuulivoimayleiskaavan valmistelussa ja kaavan vaikutusten arvioin- nissa.

Ilmastovaikutukset

Tuulivoimapuiston osayleiskaavan ilmastovaikutukset on arvioimatta. Vaikutukset tulee arvioida.

Vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota voimaloiden koko elinkaaren aikaisiin vaikutuk- siin voimaloiden valmistuksesta (materiaalien hiilijalanjälki), kuljetuksesta ja asennuksesta niiden käyttöön, aina elinkaarensa päähän tulleen voimalan myllyjen poistoon, rakenteiden jatkokäyttö- ja kierrätysmahdollisuudet huomioiden. Lisäksi alueen rakentamisen myötä menetetty hiilinielu ja hiilivarasto (sekä kasvillisuuden että maaperän) tulee huomioida haitallisena ilmastovaikutuksena.

Vaikutusten arvioinnissa on huomattava, että tuulivoiman ei voida katsoa korvaavan suoraan fos- siilisia polttoaineita, koska niiden osuus sähköntuotannosta on pieni ja edelleen vähenevä.

Ilmaston kannalta olisi hyvä mahdollistaa tai jopa edellyttää kaavassa, että EO-M1 -merkinnällä osoitettu suo (nyt turvetuotantoalue) ennallistetaan käytön päätyttyä. Tämä lieventäisi kaavan il- mastovaikutuksia, parantaisi maisemavaikutuksia ja siten parantaisi alueen laatua ja käyttökelpoi- suutta virkistysympäristönä.

Pohjavesi

Kaava-alue ulottuu Palokankaan pohjavesialueelle, jonka rajaus on asianmukaisesti merkitty kaa- valuonnoskarttaan. Pohjavesialueelle ei ole osoitettu pohjavedelle riskiä aiheuttavia toimintoja. Pohjavesimerkinnälle on kuitenkin suositeltavaa lisätä yleinen kaavamääräys, esim. ”Pohjavesialu- eella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää varantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä ve- silain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”

Vaikutukset pintavesiin

Valmisteluvaiheen kaavaselostuksen mukaan pitkäaikaisia pysyviä vesistövaikutuksia ei aiheudu, mutta maanmuokkaustoimenpiteet saattavat hieman lisätä kiintoainekuormitusta. Huoltoteiden rakentamisesta, uusista tai kunnostetuista ojista, rakentamiskohteiden maanmuokkauksesta ja puuston poistosta voi syntyä myös pitkäaikaisia vaikutuksia alueiden hydrologiaan ja vesistökuormitukseen. Kaavaselostukseen tulisi lisätä vesistövaikutusten vähentämistoimenpiteet asianmukaisilla vesiensuojelu- ja vedenpidätysmenetelmillä mahdolliset happamat sulfaattimaat mukaan lukien. Olennaista on myös välttämää tarpeetonta maaperän muokkausta rakentamisluvassa. Kaavamääräyksiin tulee lisätä, että hankkeen pintavesivaikutuksia vähennetään asianmukaisilla vesiensuojelutoimenpiteillä kaikissa työvaiheissa.

Liikenne

Kaavaselostuksessa on esitelty alustavia ja vaihtoehtoisia kuljetusreittejä Porin, Vaasan ja Kokkolan satamista suunnittelualueelle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on laatimassa suunnitelmaa erikoiskuljetusreitin parantamiseksi Porin satamaan välillä VT 2 - VT 8 reitillä Mäntyluodontie - Kirrinsannantie - Reposäärentie - Porin Saaristotie. Parantamistoimenpiteiden toteututtua reittiä suositellaan käytettäväksi Porin satamaan saapuville erikoiskuljetuksille kuten tuulivoimaloiden osille. Suositellusta erikoiskuljetusreitistä on hyvä lisätä tiedot selostuksen kohtaan 9.16.3. Nykytilanne.

Kohdassa 9.16.8. Tuulivoimapuiston toiminnan aikaiset vaikutukset on hyvä huomioida se, että tuulivoimaloiden kuluvia osia kuten siipiä ja laakereita huolletaan tai jopa vaihdetaan toiminnan aikana, josta voi aiheutua erikoiskuljetustarpeita myös voimaloiden käytön aikana. Asia on hyvä

huomioida jatkosuunnittelussa, sillä usein haastavimmat käännökset erikoispitkien kuljetusten osalta ovat hankealueella tai sen tuntumassa. Jatkosuunnittelussa kuljetusreittejä hankealueelle suunniteltaessa on olennaista huomioida sekin, ettei erikoispitkiä kuljetuksia pelkästään saavu vaan myös lähtee hankealueelta.

Lisätietoa aiheesta löytyy tänä vuonna valmistuneesta selvityksestä "Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta", Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen raportteja 10/2023. (doria.fi).

Lausunto on tehty yhteistyössä luonnonsuojeluyksikön, ympäristönsuojeluyksikön, vesi- ja ympäristöyksikön sekä liikennevastuun kanssa.

VASTINE

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisalue on kehittämisperiaatetta kuvaava ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön oppaan 10 Maakuntakaavamerkinnät- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemarkinnat ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittua eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä on kehittämisperiaatemarkintöjä käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niidenväliset suhteet ovat selkeät. Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämis mahdollisuus jättämällä tuulivoimatuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiatuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

Kaavaselostuksen s 52 kuvien laatua parannetaan. Kaavaselostuksen maisemäkäsitettä tarkennetaan.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-1 ja luo-2) merkinnät ja tarkistetaan kaavaehdotusvaiheessa. Kaavaehdotuksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitetaan luo-1 merkinnällä kaava-alueella sijaitsevat luontodirektiivin IV(a) lajin (liito-orava) luontoselvityksissä tunnistetut lisääntymis- ja levähdyspaikat, joiden hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. luo-2 merkinnällä osoitetaan kaava-alueella sijaitsevia Metsälain 10 §:n ja/tai Vesilain 11 §:n mukaisia kohteita, jotka on arvioitu arvoluokkiin 1 (lainsäädännöllä turvatut kohteet), 2 (erityisen tärkeät kohteet) tai 3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet). Kaavaluonnoksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitettuja arvoluokan 4 (muut huomionarvoiset kohteet) kohteita ei enää osoiteta kaavaehdotuksessa, mutta ne on huomioitu kaavaratkaisun laadinnassa.

Susiin liittyvät vaikutusten arviointia tarkennetaan. Kaavassa huomioidaan YVA-selostuksesta annettava perusteltu päätelmä ja osoitetaan, miten tämä on kaavaehdotuksessa otettu mm. luontoarvojen osalta huomioon.

Kaavaselostusta täydennetään ilmastovaikutusten AKL 9 §:n mukaisesti arvioiden ja osayleiskaavan tarkoitukseen ja tavoitteeseen peilaten.

Osayleiskaavassa olevat rakentamista mahdollistavat alueet eivät ulotu pohjavesialueelle. Pintaveisiin liittyviä vaikutuksia ohjataan esim. voimassa olevilla ympäristöluvilla (turvetuotantoalueet). Rakentaminen osoitetaan tv-alueille. Tv-alueiden rajausta tarkistetaan tarvittavilta osin kaavasta saatun palautteen perustella kaavaehdotusvaiheessa.

Muilta osin merkitään tiedoksi.

1.14 Satakunnan museo, 4.9.2023

Suunnittelualue ei sijoitu mihinkään Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettuun valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Kuitenkin vaihtoehdossa 1 suunnittelualueen lähimmistä voimaloista alle 7 kilometrin päässä sijaitsee useita maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita, joista lähimmät sijoittuvat alle 1,5 km etäisyydelle esitetyistä voimalapaikoista (Karvianjokilaakson kulttuurimaisema sekä Rakennuskoski-Jyllinkoski kulttuurimaisema). Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin liittyy suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisuus siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Hankkeen vaikutusalueella olevat kulttuuriympäristöt sekä maisema-alueet sekä näiden kuvaukset on huomioitu kaavaselostuksessa kattavasti. Myös hankkeen vaikutuksia on arvioitu havainnekuvia käyttämällä, joskin voimaloilla tulee olemaan maisemallista vaikutusta lentoestevalojen myötä myös pimeään aikaan. Myös eri sähkönsiirtovaihtoehdot tulisi huomioida maisemallisten vaikutusten arvioinnissa. Hankkeen YVA-menettely on edelleen kesken (YVA-selostus nähtävillä 17.8.-12.10.2023). Satakunnan Museo ottaa vaikutusten arviointiin tarkemmin kantaa YVA-selostuksen lausunnon yhteydessä.

Satakuntaliitto on omassa lausunnossaan (6.9.2023) todennut, että hanke ei ole Satakunnan maakuntakaavan, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tavoitteiden mukainen. Kaavaselostuksessa todetaan, että, että hankkeen maisemalliset vaikutukset olemaan paikoin huomattavatkin lähimpiin maakunnallisesti merkittäviin arvoalueisiin nähden. Lähimmät kulttuuriympäristö- ja maisema-alueet, kuten Karvianjoen kulttuurimaisema, perustuvat arvoiltaan mm. avoimeen jokivarsimaisemaan sekä rantapeltoihin. Kuten YVA-selostuksessakin osoitetaan, koko hankealue sijoittuu niin lähelle näitä arvoalueita, että toteutuessaan voimat tulevat olemaan avoimessa maisemassa huomiota herättävä elementti. Kaavaselostuksessa todetaan, että maisemavaikutusten lieventävänä seikkana voidaan pitää maisemassa jo näkyviä tuulivoimaloita. On kuitenkin huomioitava, että uusien voimaloiden rakentaminen alueelle tulee entistään voimistamaan tätä haittavaikutusta. Tämän vuoksi yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa tulee arvioida kattavasti.

Kaavaluonnos on laadittu VE1 mukaisesti, jossa toteutettaisiin 24 voimalaa. Satakunnan Museo näkee hankkeen toteutumisen tässä mittakaavassa ongelmallisena. Etenkin itäisimmät voimat tulevat lähtökohtaisesti erottumaan hyvin selkeästi ja vaikuttamaan merkittävästi varsinkin lähimpien maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden näkymissä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Marjakeitaan tuulivoimapuiston suunnittelualueella toteutettiin vuonna 2021 arkeologinen inventointi (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu / FM Jaana Itäpalo ja FM/MA Hans-Peter Schultz). Ennen inventointia alueelta ei tunnettu muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Selvityksen aikana paikallistettiin kaksi muinaisjäännostä: Rakennuskangas 1 ja Rakennuskangas 2 tervahaudat (muinaisjäännosrekisterissä tunnuksilla 1000047053 ja 1000048085). Lisäksi tunnistettiin kaksi kulttuuriperintökohteeksi arvotettua jäännostä: Käkelä -niminen kivaita sekä Marjasaari -niminen rajamerkki (muinaisjäännosrekisterissä 1000048087 ja 1000048086). Muinaisjäännökset ja kulttuuriperintökohteet on esitelty kaavaselostuksessa. Kaavakartalle muinaisjäännökset on merkitty kohdemerkinnällä sm. Merkinnät ja niihin liittyvä määräys ovat oikeanlaiset. Rakennuskangas 1 on jäämässä voimajohtokäytävän alueelle, mikäli linjavaihtoehto VE1B valitaan toteutettavaksi. Linjaus on mahdollinen, kunhan tervahauta huomioidaan pylvässuunnittelussa, merkitään maastoon rakennustöiden ajaksi ja huomioidaan jatkossa myös puustoa linjalta raivattaessa.

Selvityksessä tunnistettuja kulttuuriperintökohteita ei ole merkitty kaavakartalle. Ne kuitenkin sijaitsevat hyvin lähellä rakennettavia alueita, Marjasaaren rajamerkki jopa keskellä tuulivoima-alueita. Kulttuuriperintökohteet tulisivat merkityä kaavaan kohdemerkinnällä (esimerkiksi kp tai k) ja huomioida rakentamisen aikana. Niihin liittyvä määräys voi esimerkiksi olla muotoa: Muu kulttuuriperintökohte. Alueella olevat historialliset rakenteet on säilytettävä.

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisalue on kehittämisperiaatetta kuvaava ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön oppaan 10 Maakuntakaavamerkinnät- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemarkinnat ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittua eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä on kehittämisperiaatemarkintöjä käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niiden väliset suhteet ovat selkeät. Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämismahdollisuus jättämällä tuulivoimatuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiatuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen. Tuulivoiman rakentamisen mahdollistamien tv-alueiden rajaukset tarkistetaan tarvittavilta osin kaavaluonnoksesta saadun palautteen perustella. Tv-alueet osoitetaan mahdollisimman etäälle Karvianjoen kulttuurimaisemasta sekä Rakennuskoski-Jyllinkoski kulttuurimaisemasta.

Kulttuuriperintökohteita ei ole suojeltu suoraan lain nojalla, joten ne voidaan merkitä kartalle.

1.15 Fingrid Oyj, 5.9.2023

Tuulivoima-alueelle sijoittuvat Fingridin nykyiset 110 kV Kankaanpää - Kristinestad ja 400 kV voimajohto Seinäjoki – Ulvila. Fingrid suunnittelee uutta 400+110 kV voimajohtoyhteyttä Kristiinankaupungin ja Nokian välille. Sen voimajohtoreitti sijoittuu tuulivoima-alueelle. Hankkeen YVA-selostus valmistui kesällä 2023.

Meillä ei ole lausuttavaa YVA-selostuksesta ja eikä osayleiskaavan luonnoksesta.

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

1.16 Suomen Erillisverkot Oy, 27.9.2023

Viitaten lausuntopyyntöönne 07.07.2023 koskien Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaava luonnosta Kankaanpäässä. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

2 Mielipiteet

2.1 Digita Oy, 5.9.2023

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa.

Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv lähetyksen näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetyksiaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakko-suunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeää, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

VASTINE

Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi hankkeen jatkokehityksessä

2.2 Fintraffic Lennonvarmistus Oy 18.7.2023

Fintrafficin lennonvarmistus antaa ilmailulain 158 § mukaisia lausuntoja lentoesteistä lentoesteluvan hakemista varten. Lausunnossa otetaan kantaa kohteen mahdollisiin vaikutuksiin lentoturvallisuuteen sekä lentoliikenteen sujuvuuteen ja tarvittaessa rajoitetaan kohteen maksimikorkeutta. Lentoliikenteen sujuvuuden arvioinnissa Fintrafficin lennonvarmistus käyttää yhteistyössä Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa sovittuja lausuntoperiaatteita ja tarvittaessa rajoittaa esteiden korkeuksia niiden mukaisesti. ArcGIS -muotoinen paikkatietoaineisto lentoesterajoituksista on ladattavissa Fintrafficin verkkosivustolta osoitteesta

Tätä aineistoa käyttämällä voi suunnittelija jo etukäteen arvioida kohteelleen mahdollisesti kohdistuvia korkeusrajoituksia.

VASTINE

Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n tarjoamaa tietopalvelua hyödynnetään kaavan laatimisessa. Merkitään tiedoksi.

2.3 Telia Finland Oyj, 28.6.2023

Telia on tuulivoimapuistoon antanut lausunnon toukokuussa 2021, tähän ei ole tullut muutosta

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

2.4 Mielipide A

Hei. Omistan Honkajoelta [REDACTED]-nimisen metsätilan ([REDACTED]). Lähettämänne osayleiskaavaluonnoksen mukaan tuulivoimaloita tai muita rakennelmia ei ilmeisesti tule mailleini?

VASTINE

Tilalle ei osoiteta tuulivoimaloita tai muuta rakentamista kaavaehdotuksen kaavaratkaisussa.

2.5 Mielipide B

Puuttumatta tässä vaiheessa kaavan varsinaiseen aiheeseen eli tuulivoimarakentamiseen haluan saada tiedon, mihin perustuu kiinteistöllä [REDACTED] oleva luo-1-merkintä, joka sijaitsee kaavaluonnoksen kartalla tuulivoimalaitoksen ohjeellisesta sijaintipaikasta n:o 13 noin 500 m itään?

Alue on talouskäytössä olevaa kangasmetsää, jossa ei ole mitään Metsälain 10 § mukaisia luontokohteita.

Alueelle on n. 1½ vuotta sitten laadittu Mhy Karhun toimesta metsätaloussuunnitelma, jossa ei ko. kuviolle ole merkitty monimuotoisuus- tai erityispiirteitä (toisin kuin esim. samalla kiinteistöllä tästä kohteesta koilliseen olevilla puronvarsikuvioilla).

Koska kaavamerkinnällä voisi olla vaikutuksia metsän talouskäytölle eikä sille ole lakiin perustuvaa aihetta, esitän että se poistettaisiin lopullisesta kaavasta.

VASTINE

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-1 ja luo-2) merkinnät tarkistetaan kaavaehdotusvaiheessa.

Kaavaehdotuksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitetaan luo-1 merkinnällä kaava-alueella sijaitsevat luontodirektiivin IV(a) lajin (liito-orava) luontoselvityksissä tunnistetut lisääntymis- ja levähdyspaikat, joiden hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. luo-2 merkinnällä osoitetaan kaava-alueella sijaitsevia Metsälain 10 §:n ja/tai Vesilain 11 §:n mukaisia kohteita, jotka on arvioitu arvoluokkiin 1 (lainsäädännöllä turvatut kohteet), 2 (erityisen tärkeät kohteet) tai 3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet). Kaavaluonnoksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitettuja arvoluokan 4 (muut huomionarvoiset kohteet) kohteita ei enää osoiteta kaavaehdotuksessa, mutta ne on huomioitu kaavaratkaisun laadinnassa.

2.6 Mielipide C

Asia:

1. Kaavakarttaan merkitty tie voimalalta 11 länteen voimalinjalle asti.
Kaavaluonnoksessa tielle osoitettu merkintä:

NYKYINEN / PARANNETTAVA TIELINJAUS.

Esitys: Maanomistajan mukaan tietä ei ole eikä poikittaista tietä voimalinjalle tule osoittaa kaavakarttaan. Voimalalle 11 on olemassa oleva tiepohja Isojoen tieltä, jota voidaan käyttää. Uusia poikittaisia teitä ei tule osoittaa.

2. Kaavakarttaan merkitty ohjeellinen sähköasema ja sille osoitettu uusi tieyhteys.
Kaavaluonnoksessa merkinnät:

OHJEELLINEN UUSI TIELINJAUS.

Merkinnällä on osoitettu tuulivoimalaitoksia palvelevat huoltotiet. Huoltotiet toteutetaan sorapintaisina ja keskimäärin 8 m leveänä.

OHJEELLINEN SÄHKÖASEMAN SIJAINTI.

Esitys: Maanomistajan mukaan tieyhteys tulee osoittaa voimalinjalle, jonne olemassa oleva tienpohja siirretään. Ohjeellisen sähköaseman lopullinen sijainti on vielä epävarma.

3. Esitys: tieyhteys ja maakaapeli voimalan 1 ja 4 välillä tulisi siirtää kulkemaan turvetuotantoalueen vierestä eikä tilan [REDACTED] kautta

OHJEELLINEN UUSI TIELINJAUS.

Merkinnällä on osoitettu tuulivoimalaitoksia palvelevat huoltotiet. Huoltotiet toteutetaan sorapintaisina ja keskimäärin 8 m leveänä.

OHJEELLINEN UUSI MAAKAPELI

Maakaapelit tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti huoltoteiden yhteyteen.

VASTINE

Tielinjaukset ovat ohjeellisia ja tarkentuvat suunnittelun edetessä. Suunnittelussa pyritään hyödyntämään olemassa olevia tieyhteyksiä.

2.7 Mielipide D

Pohjoisen myllyt nro 8 ja 19 kaavaluonnoksessa: mielestäni nämä myllyt ovat liian lähellä asutusta ja tulisi siksi poistaa. Lisäksi mylly nro 19 on piirretty todella lähelle Vähälauhantietä joka on metsäautotieksi aika vikasliikenteinen Lauhanvuoren puiston läheisyyden vuoksi. Kyseistä tietä

käytetään läpikulkuun Isojoelle retkeilijöiden ja talvella esim. moottorikelkkailijoiden toimesta eli jos mylly on lähellä tietä niin vaarantaako se talvella tien turvallisuuden irtoavien jääkappaleiden muodossa.

Asukaskyselyn tulosten huomioon ottaminen kaavoituksessa: Asukaskyselyn yhteenvedossa näkyi toive siihen, että asutuksen lähelle tulevat myllyt jäisivät pois. Erityisesti kyselyn tuloksissa näkyi, että pohjoisosan aluetta eli nykyisen Fingridin 110 kV linjan pohjoispuolella olevaa aluetta pidettiin erityisen huonosti myllyille sopivana alueena. Näin ollen myllyt nro 19, 8, 22 ja 5 pitäisi jättää kaavoittamatta.

Maakotkat: Hankealueen pohjoisosassa liikkuu ja elää maakotkia. Näiden maakotkien elinmahdollisuudet jatkossa pitää ottaa huomioon myös kaavoituksessa. Nuoresta maakotkasta saalistamassa on näköhavainto minulla elokuun 11 päivä tänä vuonna jolloin se liikkui alueella joka on myllyn nro 19 välittömässä läheisyydessä.

Metsäpeurat: Lisäksi alueen pohjoisosassa liikkuu toisinaan metsäpeuroja. Metsäpeurojen osalta viranomaiset ovat hakemassa jatkoa metsäpeura life hankkeelle uutta 5-vuotis kautta varten mikä tarkoittaa, että metsäpeuran kantaa ollaan Lauhanvuoren alueella vahvistamassa. Tämä tarkoittaa, että metsäpeuran esiintyminen hankealueen pohjoisosassa tulee lisääntymään metsäpeura life hankkeen jatkon seurauksena.

Tuulipuiston sähkönsiirto hankealueen sisällä: Hankealueelle tulee Fingridin Honkajoen muuntoasema ja sinne ollaan jatkossa viemässä Marjakeitaan sekä Haukkasalon sähkönsiirto. Jos Marjakeitaan sähkönsiirto tehdään sen vaihtoehton mukaan jossa uusi 400 kV linja lähtisi Rakennuskaalta (Isojoen tien läheisyydestä) kohti Fingridin asemaa niin onko mahdollista vaikuttaa siihen, että soveltuvalta osalta Marjakeitaan ja Haukkasalon sähkönsiirto menisi samoissa paaluissa? Sillä on kuitenkin esim. metsänomistajalle suuri merkitys meneekö siellä 3 kpl 400 kV linjoja rinnakkain vai vain 2 kpl 400 kV linjaa rinnakkain.

Maakuntakaavan vaikutus: nykyisessä voimassa olevassa Satakunnan maakuntakaavassa Marjakeitaan aluetta ei ole määriteltä tuulivoima-alueeksi niin miten tämä tulee ottaa huomioon eri kaava-vaihtoehtojen välillä.

Vertailtuani Marjakeitaan YVA-selostuksessa olevia eri vaihtoehtoja niin mielestäni näistä vaihtoehtoista paras olisi vaihtoehto 3 jossa on suunniteltu 9 myllyn rakentamista hankealueelle.

VASTINE

Osayleiskaavassa hyödynnetään YVA-hankkeessa tuotettuja tutkimuksia, selvityksiä ja vaikutusten arviointeja. YVA-selostuksen mukaisesti hankealueen läheisyydessä pesivän uhanalaisen petolintulajin osalta lieventämiskeinot on esitetty erillisraportissa (salassa pidettävä). Marjakeitaan tuulipuiston YVA- ja osayleiskaavan yleisötilaisuudessa 29.8.2023 tiedotettiin, että kaavasta poistetaan voimaloita kaava-alueen pohjoisosasta ehdotusvaiheeseen mennessä. tv-alueajaukset tarkistetaan kokonaisuutena kaavaehdotukseen.

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisalue on kehittämisperiaatetta kuvaava ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön oppaan 10 Maakuntakaavamerkinnät- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemarkinnat ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittua eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä on kehittämisperiaatemarkintöjä käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niiden väliset suhteet ovat selkeät.

Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämismahdollisuus jättämällä tuulivoimatuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiatuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Osayleiskaavassa on osoitettu Satakunnan 2-vaihemaakuntakaavassa osoitettu turvetuotantoalue merkinnällä EO/M-1: TURVETUOTANTO OTTOALUE. Ottamisen päätyttyä alue muuttuu maa- ja metsätalousalueeksi.

Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

Kaavaehdotuksen laatimisen aikana neuvotellaan Fingrid Oyj:n kanssa hankkeiden yhteisvaikutuksista.

Muilta osin merkitään tiedoksi.

2.8 Mieli pide E

Huomautus koskee tilan ■■■ alueelle esitettyjä kaavamerkintöjä.

Tilan alueelle on esitetty kolme luo-l-merkintää, joiden alueella olisi yleiskaavamerkintöjen selostusten mukaan Metsälain 10 §:n ja/tai Vesilain 11 §:n mukaisia kohteita.

1. Karttasanan ■■■ yläpuolella kaava-alueen itäreunalla olevalla alueella on Metsälain 10 §:n ja Vesilain toisen luvun 11 §:n mukainen kohde, joten luo-l-merkintää voi pitää yleiskaavamerkintöjen selostusten mukaisena.
2. Karttasanan ■■■ länsipuolella, l.-kohdassa mainitun kohteen pohjoispuolella on Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen noro, joten siihenkään ei ole huomauttamista. Lisäksi ko. kohteessa on Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös (tervahauta), jota ei ole mainittu alueelta tehdyssä inventoinnissa eikä siitä ole merkintää kaavaluonnoksessa.
3. Kaavaluonnokseen merkitystä tuulivoimalan paikasta n:o 13 noin 500 m itään on luo-l-merkintä, jota esitämme poistettavaksi. Alueella ei ole kaavamerkintäselostuksen mukaisia Metsälain ja/tai Vesilain mukaisia kohteita. Luonto- ja linnustoselvityksessä alueella kuvataan olevan yksittäisiä järeitä kuusia ja haapoja. Siinä suhteessa se ei poikkea olennaisesti lähialueen muista talousmetsäkuvioista. Alueelta on löydetty merkkejä liito-oravan oleskelusta. Se ei ole mielestämme peruste tehdä merkintää osayleiskaavaan, joka olisi voimassa määrittelemättömän ajan, kun taas luonnonvaraiset eläimet voivat vaihtaa oleskelupaikkojaan nopeastikin. Hyvänä esimerkkinä ovat majavat, jotka ovat jo luontoselvityksen tekemisen jälkeen vaihtaneet oleskelualueitaan. Esitämme siis, että ko. luo-l-merkintä poistetaan osayleiskaavaluonnoksesta.

VASTINE

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-1 ja luo-2) merkinnät tarkistetaan kaavaehdotusvaiheessa.

Kaavaehdotuksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitetaan luo-1 merkinnällä kaava-alueella sijaitsevat luontodirektiivin IV(a) lajin (liito-orava) luontoselvityksissä tunnistetut lisääntymis- ja levähdyspaikat, joiden hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. luo-2 merkinnällä osoitetaan kaava-alueella sijaitsevia Metsälain 10 §:n ja/tai Vesilain 11 §:n mukaisia kohteita, jotka on arvioitu arvoluokkiin 1 (lainsäädännöllä turvatut kohteet), 2 (erityisen tärkeät kohteet) tai 3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet). Kaavaluonnoksen kaavaratkaisussa kaavakartalla osoitettuja arvoluokan 4 (muut huomionarvoiset kohteet) kohteita ei enää osoiteta kaavaehdotuksessa, mutta ne on huomioitu kaavaratkaisun laadinnassa.

2.9 Mieli pide F

Valitamme kankaanpään kaupungin Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta.

Vakituinen asuntomme on [REDACTED] suunnitellun tuulituotantoalueen välittömällä vaikutusalueella. Lisäksi omistamme naapuriasuinkiinteistön [REDACTED] Vaikutusalueella edellisten vieressä on myös kaksi muuta tilaamme.

Satakunnassa on voimassa kaikki maankäyttömuodot käsittävä Satakunnan maakuntakaava (YM 2011/KHO2013), maakunnallisesti merkittäviä tuulivoimatuotannon alueita käsittelevä Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 (YM2014/KHO 2016) ja turvetuotantoa, aurinkoenergian tuotantoa, terminaalitoimintojen alueita, kaupan teemaa, kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita käsittelevä Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 (MV2019).

Osayleiskaavaluonnos on Satakunnan maakuntakaavan sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 ja 2 vastainen. Kaupungin velvollisuutena on maakuntakaavan toteuttaminen. "Alue ei ole osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoimalle soveltuvana alueena." (FCG Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sivu 12).

"Vaikka kunnilla on kaavoitusmonopoli, maakuntakaavalla on vaikutuksia tiettyihin asioihin. Tuulivoimapuistoalueet ovat tästä yksi esimerkki: jos tuulivoimaloita on paljon, niistä pitää olla merkintä maakuntakaavassa. Satakunnan voimassa olevassa maakuntakaavassa raja-arvoksi on määritelty 8-10 voimalaa. Eii lähtökohtaisesti 8-10 voimalan puistoista tulisi olla merkintä maakuntakaavassa." (Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää 12.2.2023 Kankaanpään seutu).

Suunniteltu tuulivoimaosayleiskaava pitää hylätä.

VASTINE

Osayleiskaavassa hyödynnetään YVA-hankkeessa tuotettuja tutkimuksia, selvityksiä ja vaikutusten arviointeja.

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisaalue on kehittämisperiaatetta kuvaava ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön oppaan 10 Maakuntakaavamerkinnot- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemerkinnot ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittua eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä on kehittämisperiaatemerkinnot käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niidenväliset suhteet ovat selkeät. Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämismahdollisuus jättämällä tuulivoimatuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiantuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

2.10 Mieli pide G

Marjakeitaalle ei tule rakentaa tuulivoimaa. Alueen soveltumattomuus on todettu mm. Satakunnan vaihemaakuntakaavoissa 1 ja 2. Rakentamisen ja tuulivoimaloiden vaikutukset ihmisiin ja alueen luontoon olisivat merkittävät.

Karvianjokilaakso viljelyaukeineen muodostaa arvokkaan kulttuurimaiseman. Taustametsän kokonaiskorkeudeltaan jopa 300 m korkeat voimalat muuttaisivat maiseman peruuttamattomasti.

Tuulivoimaloiden sijoittaminen Lauhanvuoren kansallispuiston läheisyyteen on jo sinällään ristiriidassa alueen luontoarvojen turvaamisen ja muun kehittämisen kanssa.

VASTINE

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty

yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisalue on kehittämisperiaatetta kuvaava ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön oppaan 10 Maakuntakaavamerkinnät- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemarkinnat ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittaa eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä on kehittämisperiaatemarkintöjä käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niidenväliset suhteet ovat selkeät. Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämismahdollisuus jättämällä tuulivoimatuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiatuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaselostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen

2.11 Mielipide H

Mielipiteeni Kankaanpään kaupungin Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta:

VAIKUTUKSET IHMISIIN

Alueelle on suunnitteilla enintään 24 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 5-10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 300 metriä.

YVA:ssa mallinnukset (melu- ja välke) on tehty voimaloille, joissa on käytetty napakorkeutta 215 m ja turbiinityypin SG170 6.2 MW, siis 75m lyhyemmille ja n. 4MW pienemmille kuin alueelle on suunniteltu.

Alueella asuu alle kahden kilometrin etäisyydellä 125 asukasta (hanke vaihtoehto1) ja 63 asukasta (hanke vaihtoehto 3).

Asun suunnitteilla olevan tuulivoimala-alueen vaikutusalueella, kiinteistö 99-406-5-123. Kiinteistöstäni on välitön, esteetön näköyhteys tuulivoimaloihin. Etäisyys lähimpään voimalaan on n. 1,5 km ja kaksi muuta ovat 2 km etäisyydellä, lisäksi kaikki muutkin tulisivat esteettömästi näkyville.

Koska voimalat tulisivat aiheuttamaan melu- ja välkehäiriöitä myös muille alueen asukkaille, ympäristöluvut tulee vaatia ko. voimaloille, kuten esim. Hämeenkyrön kunnanhallitus on päättänyt vaatia Konikallion tuulivoima-alueelle 30.8.2023 .

VAIKUTUKSET LUONTOON

Alueellisesti kaikkien tuulivoimala-alueiden yhteisvaikutus tulisi huomioida tarkemmin. Alueella on ennestään Kirkkokallion tuulipuisto ja nyt suunnitteilla ovat Haukkasalo, Kolmihaara ja Marjakeidas. Nämä alueet muodostavat yhtenäisen muurin muuttolinnoille ja haittaavat mm. alueelle siirrettyä peurakantaa sekä Lauhanvuoren kansallispuistossa pesiviä erityistä suojelua vaativia lintukantoja. Luontomatkailu- ja Geopark-statusaan saanut Lauhanvuori on vaarassa, koska kuka haluaa tulla virkistymään teollisuusalueelle?

MAAKUNTAKAAVAN RISTIRIITA

Voimassa olevat maakuntakaavat eivät sisällä suunnitteilla olevaa tuulivoimala-aluetta. Satakunnan 1. vaihemaakuntakaava 6.5.2016

Satakunnan 1. vaiheenmaakuntakaavassa yksiselitteisesti todetaan, että Marjakeitaan alue ei ole tuulivoimalle soveltuva alue.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 (lainvoima 20.9.2019)

Satakunnan 2. vaiheen maakuntakaavassa todetaan Marjakeitaan alueesta:

Karvianjoen kosket, maakunnallisesti merkitsevä kulttuuriympäristö, maakunnallisesti merkitsevä maisema-alue, aurinkoenergia-alue (Honkaluoma ja Kauniskangas sekä Lakkikeidas) ja turvetuotantoalueet.

Satakuntaliiton tekemän Mannertuulialueet Satakunnassa -selvityksestä ilmenee, että Marjakeitaan alue todetaan soveltumattomaksi tuulivoima-alueeksi

”Maakunnallisesti merkittävän tuulivoima-alueiden alue on pääsääntöisesti 8-10 tuulivoimayksikön alue, mutta yksikin tuulimylly voi olla meritsevä, riippuen sijainnista ja alueen ominaispiirteistä.” Susanna Roslöf, maakuntaliiton alueiden käytön johtaja . KS 31.8.2023

Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen. Suunnitteilla oleva tuulipuiston suunnittelu on syytä lopettaa, koska maakuntakaavat ohjaavat kuntia yksityiskohtaisempaa kaavoitusta.

Suunniteltu Marjakeitaan tuulipuiston osayleiskaava pitää hylätä ja suunnittelutoimet lopettaa.

Näkymä pihastani tuulivoimala-alueelle. Punaisella viivalla merkitty 100 metrin korkuinen tuulennittaustorni, joka on n. 4-5 km päässä. Nyt on suunnitteilla kolme kertaa korkeampia voimaloita ja 1,5 km etäisyydelle kodistani.

VASTINE

Tuulivoimaloiden rakentamisalueita eli tv-alueita (pistekatkoviiva) tarkennetaan kaavaehdotukseen, voimaloiden määrä arvioidaan YVA-selostuksessa esitettyjen lieventämistoimenpiteiden sekä perustellun päätelmän mukaisesti. Kaavaehdotus laitetaan nähtäville ja osalliset voivat jättää muistutuksen sekä viranomaiset antaa lausuntonsa. Kaava laaditaan lähtökohtaisesti niin, ettei ympäristölupaa tarvita. Kaavaluonnoksessa on hyödynnetty YVA-prosessissa tehtyjä melu- ja välkevaikutusten arviointeja. Kaavaselostuksessa on osoitettu, ettei asumiselle tai vapaa-ajan asunnoille aiheudu sellaista haittaa, joka olisi ristiriidassa voimassa olevien tuulivoimalle asetettujen meluarvojen tai yleisesti käytettyjen välikearvojen kanssa. Kunta voi myös päättää ympäristöluvan tarpeesta.

YVA-selostuksen mukaisesti hankealueen läheisyydessä pesivän uhanalaisen petolintulajin osalta lieventämiskeinot on esitetty erillisraportissa (salassa pidettävä). Marjakeitaan tuulipuiston YVA- ja osayleiskaavan yleisötilaisuudessa 29.8.2023, tiedotettiin, että kaavasta poistetaan voimaloita kaava-alueen pohjoisosasta ehdotusvaiheeseen mennessä. TV-alueajaukset tarkistetaan kokonaisuutena kaavaehdotukseen. Muutoksilla lievennetään Lauhavuoren kansallispuistoon kohdentuvia vaikutuksia.

2.12 Mielipide I

███ tiekunnan puolesta toteamme, että mielestämme tuulimylly numero 19 sijaitsee liian lähellä tietä, joka kulkee puiston pohjoispuolella. Koska valtio teihinkin on turvaetäisyys, niin miksi ei teihin jotka eivät liity mitenkään puiston teihin. Talvella suuri vaara saada jäitä siivistä.

VASTINE

YVA-selostuksen mukaisesti hankealueen läheisyydessä pesivän uhanalaisen petolintulajin osalta lieventämiskeinot on esitetty erillisraportissa (salassa pidettävä). Marjakeitaan tuulipuiston YVA- ja osayleiskaavan yleisötilaisuudessa 29.8.2023, tiedotettiin, että kaavasta poistetaan voimaloita kaava-alueen pohjoisosasta ehdotusvaiheeseen mennessä. TV-alueajaukset tarkistetaan kokonaisuutena kaavaehdotukseen. Muutoksilla lievennetään Lauhavuoren kansallispuistoon kohdentuvia vaikutuksia.

2.13 Mielipide J

Kiitän mahdollisuudesta lausua Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta.

Mielestäni koko tuulivoimahanketta ei Marjakeitaan alueelle tulisi toteuttaa.

Perustelut

1. Kaava ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n edellyttämiä alueidenkäyttötavoitteita. Luonnoksen mukainen kaava tuhoaisi elinvoimaista luonto- ja kulttuuriympäristöä sekä luontoarvoja. Se ei edistä myöskään alueidenkäyttötavoitteiden edellyttämää terveellistä ja turvallista ympäristöä eikä sen säilymistä.
 2. Osayleiskaavaluonnos on voimassaolevien vaihemaakuntakaavojen vastainen. Tuulivoimaloille aluetta ei ole osoitettu maakuntakaavoissa. Maakuntakaavoissa ei siis ole TV -merkintää. Näin iso hanke ei voi olla ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.
 3. Alueella on runsaasti Luonnonvarakeskuksen raporttien mukaan EU:n luontodirektiivin IV pykälän mukaisia uhanalaisia ja suojeltuja lajeja ja erityisesti petoeläimiä. Alueella on Lauhavuoren susireviiri, Isojoen susireviiri ja lisäksi Satakunnan alueen susireviirejä. Kaavaluonnosalueella on susien merkittäviä levähdyspaikkoja ja muita merkittäviä oleskelupaikkoja. Lauhavuoren reviiriin kuuluu ainakin susilauma, jossa on kaksi aikuista (naaras ja koiras) sekä ainakin kolme nuorempaa tämän susiperheen pentueesta kasvanutta nuorta sutta.
- Isojoen susireviirissä on ainakin yksi pari. Susi on erittäin uhanalainen ja niiden levähdyspaikkoja eikä reviirejä saa missään tapauksessa tuhota. Kaava kuitenkin tuhoaisi toteutuessaan susien reviirejä ja levähdyspaikkoja.

Lisäksi alueella asustaa kotka, joka on myös erittäin uhanalainen. Myös liito-oravien olinpaikka on alueella todettu. Alue on muutoinkin Suomenselän erittäin keskeistä luonnon ydinaluetta, jonka luontoarvot ovat merkittävät. Näistä luontarvoista on jopa Satakunnan Liito raporteissaan maininnut.

Uhanalaiset eläimet eivät voi muuttaa pois reviireiltään, koska alueen lähellä on useita toteutuneita tai suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita. Alue on kohta piiritetty tuulivoimatehtailla.

Alue sijaitsee useiden luonnonsuojelualueiden ja Natura - alueiden alueella tai välittömästi niiden läheisyydessä. Lauhavuoren kansallispuisto on mitä tärkein tällainen Natura-alue.

Alue sijaitsee myöskin GEO -park -alueella. Nämä suunnitellut tuulimyllytehtaat veisivät monia arvoja näiltä arvokailta alueilta lopullisesti pois. Jopa näiden suojeltujen maisemallinen kokonaisuus muuttuisi ratkaisevasti.

Elämme arvokkaan maapallomme kohtalon hetkiä, jossa ympäristömme tila heikkenee jatkuvasti ja ihmisten ja eri eliölajien elämisen mahdollisuudet huonontuvat. Tällä kaavaluonnoksella kiihdytetään luontotuhoa ja vähennetään hiilinieluja tietoisesti, koska valtaisa määrä metsä- ja suohehtaareja tuhotaan lopullisesti pois tuulimyllyjen ja niiden tarvitsemien teiden ja voima- ja muiden sähköjohtojen alta.

4. Kaavaluonnoksessa on tuulimyllyjä sijoiteltuna jopa 1,5 km läheisyyteen ihmisasutuksesta.

Näinollen ne ovat liian lähellä ihmisten asuntoja ja vapaa-ajan asuntoja. Tuulimyllyillä on merkittäviä terveydellisiä haittavaikutuksia ihmisten terveyteen. Melu, välike ja karneat maisemaa pilaavat vaikutukset heikentävät alueiden ihmisten terveyttä ja muutakin hyvinvointia.

Kunnan tehtävä on lisätä ihmisten hyvinvointia ja onnellisuutta, mutta tällä kaavaluonnoksella heikennetään ihmisten terveyttä, onnellisuutta ja muutakin hyvinvointia merkittävästi. Näinollen kaavaluonnos ei ole lainkaan sosiaalisesti hyväksyttävä.

5. Tuulimyllyjen alueelle tulo heikentää merkittävästi alueen asuntojen ja muiden kiinteistöjen arvoa. Tämä on kansalaisten omaisuudensuojan vastaista.

6. Kaavaluonnos heikentäisi alueen maa- ja metsätalousyrittäjien toimintamahdollisuuksia ammatissaan. Matkailuelinkeino kärsisi huomattavasti tuulivoimaloiden haitoista, koska alueen vetovoimatekijät heikentyisivät. Myös sivuelinkeinot; marjastus, sienestys ja metsästys kärsisivät merkittävästi asian johdosta.

Yhteenvedon totean, että Marjakeitaan alueen kaavaluonnos on näin ollen lainvastainen edellä mainittujen perusteiden vuoksi. Näinollen kaavaluonnos tulisi hylätä kokonaan.

Asun Isojoella kylässä, joka on varsin lähellä Marjakeitaan suunniteltua tuulivoima-aluetta.

Käytän Marjakeitaan aluetta virkistäytymiseen, marjastukseen ja sienestykseen. Muutoinkin retkeilen alueella varsin useasti.

VASTINE

Kaavaselostuksessa on kuvattu, miten kaavahanke toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Tuulivoima on keskeinen keino lisätä uusiutuvaa energiaa (3.5 Uusiutumiskykyinen energiahuolto). Kaavaluonnoksessa on huomioitu alueen luontoarvot ja suojelualueet.

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026. Satakunnan maakuntakaava 2050 kuvataan kaavaselostuksessa ja ehdotusvaiheessa päivitetään kaavaprosessia koskevat tiedot.

Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

Susiin liittyvien vaikutusten arviointia tarkennetaan. Kaavassa huomioidaan YVA-selostuksesta annettava perusteltu päätelmä ja osoitetaan, miten tämä on kaavaehdotuksessa otettu mm. luontoarvojen osalta huomioon.

Osayleiskaavassa hyödynnetään YVA-hankkeessa tuotettuja tutkimuksia, selvityksiä ja vaikutusten arviointeja. YVA-selostuksen mukaisesti hankealueen läheisyydessä pesivän uhanalaisen petolintulajin osalta lieventämiskeinot on esitetty erillisraportissa (salassa pidettävä). Marjakeitaan tuulipuiston YVA- ja osayleiskaavan yleisötilaisuudessa 29.8.2023 tiedotettiin, että kaavasta poistetaan voimaloita kaava-alueen pohjoisosasta ehdotusvaiheeseen mennessä. TV-aluerajaukset tarkistetaan kokonaisuutena kaavaehdotukseen. Tällä lievennetään tuulipuiston maisemavaikutuksia Lauhavuoren kansallispuistoon.

Tuulipuiston pääkäyttö on maa- ja metsätalous (M-1) ja turvetuotantoalueilla toiminnan päättyessä suoalueet muuttuvat maa- ja metsätalousalueiksi EO(M-1). Yleiskaavassa osoitetuilla maa- ja metsätalousalueilla noudatetaan metsälakia (Metsälaki 12.12.1996/1093, 2 §).

Tuulivoimaloiden ja uusien teiden edellyttämien maa-alueiden arvioidaan vievän yhteensä 1,4 % kaava-alueesta.

Kaavaluonnoksessa on hyödynnetty YVA-prosessissa tehtyjä melu- ja välkevaikutusten arviointeja. Kaavaselostuksessa on osoitettu, ettei asumiselle tai vapaa-ajan asunnoille aiheudu sellaista haittaa, joka olisi ristiriidassa voimassa olevien tuulivoimalle asetettujen meluarvojen tai yleisesti käytettyjen välkearvojen kanssa.

Kiinteistön arvoon vaikuttavat monet tekijät niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla, joten on vaikea tehdä oletuksia tuulivoimaloiden vaikutuksista. Mahdollinen kiinteistön arvon aleneminen tuulivoimatoiminnan johdosta ei ole yleistettävissä, vaan on kiinteistökohtainen ja riippuu kiinteistön käyttötarkoituksesta ja sijainnista suhteessa tuulivoimapuistoon ja sen laajuuteen sekä kiinteistölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Tuulivoiman osalta kiinteistöjen arvoon saatavat vaikuttaa esimerkiksi tuulivoimaloiden aiheuttama melu ja välke tai voimaloiden näkyminen. Yleiskaava ei mallinnusten perusteella aiheuta asuinkiinteistöille määräykset ylittäviä meluvaikutuksia ja myös välkevaikutukset ovat alhaisella tasolla. Maisemallinen vaikutus on huomattavasti kokemusperäisempi, eikä sitä voi melun ja välkkeen tapaan suoraan mitata.

Tuulivoiman vaikutuksia kiinteistönarvoon on tutkittu ulkomailla jonkin verran ja aihetta on käsitelty mm. ruotsalaisessa tutkimuksessa Vindkraftens påverkan på människors intressen (ISBN 978-91-620-6497-6, ISSN 0282-7298). Tutkimuksen tulokset vahvistivat maiseman vaikutusta kiinteistön arvoon, mutta nostivat esille, että maisema ja näkyvät yksityiskohdat etäämmällä kuin 100–200 metriä kiinteistöstä vaikuttivat sen hintaan merkityksettömästi. Toisessa Ruotsissa vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa, jossa analysoitiin 42 000 pientalomyyntiä viiden kilometrin sisällä yhteensä 120 voimalasta, ei voitu näyttää, että tuulivoiman läheisellä sijainnilla olisi vahvaa suhdetta kiinteistön hinnan kehitykseen.

Ensimmäisen Suomessa tehdyn tutkimuksen mukaan tuulivoimaloilla ei ole ollut vaikutusta asuinkiinteistöjen hintoihin. Suomen Tuulivoimayhdistyksen tilaamaan ja Finnish Consulting Groupin (FCG) sekä Taloustutkimuksen tekemään tutkimukseen valittiin eri puolilta Suomea kuntia, joihin on rakennettu tuulivoimaa vuosien 2012 ja 2021 välisenä aikana.

Kooste selvityksestä on luettavissa osoitteessa: <https://suomenuusiutuvat.fi/media/tuulivoima-ja-asuinkiinteistojen-hinnat-2022-1-2.pdf>

Osayleiskaavalla mahdollistetaan tuulipuistojen rakentaminen maa- ja metsätalousalueille joilla jo kaisenoikeudet ovat voimassa. Aluetta ei aidata.

Muilta osin merkitään tiedoksi.

2.14 Mieli K

Muutama huomio Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksen materiaaleista:

Kaavaehdotuksen pohjakarttana on käytetty peruskarttaa, jossa ei ole korjattu Marjakeitaan alueella olleita virheitä kiinteistörajoissa. Virheet tulivat esiin, kun alueella palautettiin turvetuotantoalueella hävinneitä rajamerkkejä. Nykyisessä Maanmittauslaitoksen karttamateriaalissa rajat ovat jo ainakin paremmin kohdallaan.

Alueelta tehdyn muinaismuist selvityksen kuvissa saattaa näkyä, missä vaiheessa virheitä on rajoihin alkanut tulla: verrattaessa alkuperäistä vuoden 1857 Kruununliikamaan karttaa vuonna 1924 uudistettuun nähdään, että jälkimmäisessä on alueen keskelle etelästä pistävä kapea "kolo" (nimeltään Uitto) lyhyempi. Se oli yksi uusimmassa rajankäynnissä havaituista virheistä.

Muuten ko. muinaismuist selvityksessä itsessään on virheitä karttakuvien kuvateksteissä: jo mainitun alkuperäisen vuoden 1857 kartan kuvatekstissä sanotaan "Marjasaaren kalliot on merkitty kartalle oikealle ylös". Oikealla ylhäällä olevat kalliot ovat nimeltään Sikurinkallio ja Marjasaari on kartan keskivaiheilta alaspäin.

Toinen virhe on ns. Kalmbergin kartastosta otetun yksityiskohdan kuvatekstissä, jossa sanotaan: ""Hongaluoman" yläpuolelle merkitty torppa (T) on Käkelä". Käkelää ei kartalle kuitenkaan ole merkitty. Jos olisi, niin se olisi mainitusta T-merkinnästä luoteeseen, suoalueelle pistävän kangasmaaniemekkeen tyvellä. Karttasanan Hongaluoma yläpuolella oleva T-kirjain tarkoittanee Kinnasnimistä torppaa, josta ei enää nykyään ole maastossa merkkejä näkyvissä.

Luontoselvityksissä puhutaan useaan otteeseen Juurakkoluoman ja Leppäluoman välissä olevasta "nimettömästä luomasta". Voisi miettiä, mistä sillä kohtaa kartalla olevalle Honkaluoman kylälle nimen antanut tila on aikanaan saanut nimensä. Ei näitä pieniä vesiuomia ole taidettu mitenkään virallisesti nimetä, mutta kyllä Honkaluoma-nimeä on käytetty ainakin eräissä Marjakeitaan alueen turvetuotantoalueiden ympäristölupa-asiakirjoissa. Nykyisellä peruskartalla luomalla ei ole nimeä, mutta ei ole Leppäluomallakaan - paitsi senkin kohdalla tilan nimi.

Näillä huomioilla ei ole mitään vaikutusta tuulivoimapuiston kaavoitukseen, mutta olisi toivottavaa, että tehdyt selvitykset eivät jäisi virheellisinä "elämään" tietoverkkoihin. Esimerkkinä virheiden kertautumisesta voisi olla juuri tuo kiinteistörajoihin kartoille tullut virhe, joka on aikanaan johtanut mm. ainakin yhteen virheelliseen lohkomistoimitukseen.

VASTINE

Pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen saatavissa olevaa maastotietokantaa. FCG ei muokkaa Maanmittauslaitoksen aineistoa. Arkeologinen selvitys on lähetetty vastuumuseolle arvioitavaksi. Satakunnan museo ei ole lausunnossaan kiinnittänyt huomiota muutostarpeisiin. Kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä alueen tunnetut muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet tarkistetaan Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä.

Muilta osin merkitään tiedoksi.

2.15 Mielipide L

Marjakeitaan osayleiskaavahanke pohjautuu Honkajoen kunnanhallituksen aikoinaan yhden tuulivoimatoimijan kanssa vailla asianmukaista kilpailutusta tekemään sopimukseen tuulivoimatuotannon aloittamisesta Marjakeitaan alueella. Mainittakoon vielä, että kunta ei omistanut maata alueella lainkaan.

Uusiutuvan energian tuotanto on hyvä asia. Tuuli- ja aurinkoenergiaa tarvitaan tulevaisuudessa pyrittäessä eroon fossiilisesta energiasta. Uusiutuvan energiantuotanto tulee järjestää kuitenkin luontoa ja ihmisiä kunnioittaen. Kuten asiakirja-aineistosta ilmenee alueen luonto tulisi kärsimään merkittäviä vahinkoja, vaikka niitä ei selvityksissä tunnusteta.

Marjakeitaan hankealueen vakituisen asutuksen määrä lähellä suunniteltuja tuulivoimaloita on poikkeuksellisen suuri. Alle kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta asuu 125 vakituista asukasta. Yhtä lähelle sijoittuu 91 vakituisesti asuttua rakennusta sekä 42 lomarakennusta. Alle viiden kilometrin etäisyydellä asuu vakituisesti 901 henkilöä. Rakennuksia tälle etäisyydelle sijoittuu 611 asuinrakennusta ja 156 lomarakennusta. Todella merkittävä määrä kuntalaisia asuu suurten tuulivoimaloiden vaikutusalueella. Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan tulee kuitenkin voida ehkäistä tuulivoimaloista luonnolle ja ihmisten elinympäristölle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Ihmisten pitäisi voida turvallisesti jatkaa alueella elämäänsä. Miten tällä lähietäisyydellä voidaan torjua kohtuuttomat melu-, varjostus- ja välkevaikutukset ihmisille ja luonnolle? Entä taloudelliset menetykset esimerkiksi kiinteistöjen arvojen laskuna?

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 3.12.2014 on määritelty maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet mm. Haukkasalo Honkajoen alueelta. Nyt esillä olevista alueista Marjakeitaan aluetta ei ole mainittu tuulivoiman tuotantoalueena lainkaan.

Satakunnan maakuntaliitossa on laadittu virkavastuulla Satakunnan tuulivoima-selvitys 11.11.2022. Selvityksen esipuheessa todetaan mm. seuraavaa: ”Teknologian kehitys on mahdollistanut myös aiempaa kustannustehokkaamman merituulivoiman kehittämisen. Vuoden 2020 lopussa valmistuneessa Suomen merialuesuunnitelmassa 2030 energiatoimialan visiossa

tavoitellaankin vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtymistä lisäämällä merituulivoimatuotantoa. Suomen nykyisessä ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmässä on esitetty Suomen ilmastotavoitteet ja tavoitteet Suomen päästövähennyksille.”

Lisäksi em. esipuheessa mainitaan myös, että ”edellä mainituista lähtökohdista Satakuntaliitto käynnisti SataTuuli -hankkeen, jossa Satakunnan maakuntakaavassa

ja Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitettujen maakunnallisesti merkittävien tuulivoimaloiden alueiden toteutuneisuus ja päivitystarve arvioitiin ja Saaristomeren ja Selkämeren eteläosan merialuesuunnitelman valmistelussa Satakunnan merialueella esiin nousseiden merituulivoimalle potentiaalisille alueille tehtiin tuulivoimaselvitys. Selvityksessä hyödynnettiin aiemmin kehitettyä suunnittelu-periaatteita ja havainnollistamismenetelmiä sekä vaikutusten arviointeja. SataTuuli-hankkeen aineistot ovat Satakunnan maakuntakaavan 2050 tausta-aineistoja.”

Mikä tässä on merkillepantavinta? Marjakeidas ei sisälly tämän todella tuoreen Sata-Tuulihankkeen tuulivoiman tuotantoalueeksi.

Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudeksi mainitaan jopa 300 m. Tämä tarkoittaa sitä, että voimalat voivat olla kooltaan lähes kaksi kertaa suurempia, kuin nykyiset Honkajoen Kirkkokallion voimalat. Selvää on, että näin suurten voimaloiden kielteiset vaikutukset ympäristöön ovat myös olennaisesti suuremmat.

Marjakeitaan osayleiskaavan esittelyssä mainitaan: ”Kankaanpään kaupungin alueella on voimassa Satakunnan maakuntakaava. Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätöksellä 13.3.2013.”

Em. esittelyssä todetaan myös, että ”Marjakeitaan tuulipuisto ei sijoitu Satakunnan maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueelle (tv).”

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 valmistelussa ja nyt SataTuuli -hankkeen yhteydessä maakuntaliitto on tehnyt tuulivoima-asiain valmistelussa hyvää ja perusteltua työtä ja on tällöin löytänyt Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan tuulivoimarakentamiselle parhaiten soveltuvat alueet, joihin nyt esillä oleva Marja-keitaan hanke ei kuulu.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2, jonka Satakunnan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 17.5.2019 on määritelty mm. maakunnan aurinkotuotantoalueita, joista useita sijoittuu Honkajoen ja mm. Marjakeitaan alueelle. Marjakeitaalle osoitetaan siis aurinkovoiman tuotantoa, mutta ei tuulivoimaa.

Ympäristöministeriö on ohjeistanut tuulivoiman rakentamista julkaisussaan Tuuli-voimarakentamisen suunnittelu 5/2016.

Ympäristöministeriön ohjeistuksessa todetaan aluksi: ”Tuulivoimarakentamisen ohjauksen tavoitteena on eri toimintojen yhteensovittamisen kautta löytää tuulivoimarakentamiselle parhaiten soveltuvat alueet. Samalla ehkäistään tuulivoimaloista luonnolle ja ihmisten elinympäristölle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Keskeisiä vaikutuksia ovat muun muassa vaikutukset maisemaan, linnustoon ja turvallisuuteen sekä tuulivoimaloista aiheutuva melu ja välke.” Maakuntaliitto on asianmukaisesti ottanut huomioon em. Ympäristöministeriön ohjeistuksen tuulivoiman rakentamisesta. Maakuntaliitto ei ole esittänyt tuulivoimatuotantoa Marjakeitaan alueelle, kuten edellä on yksityiskohtaisesti mainittu.

Keski-Suomessa merkittäviä tuulivoima-alueita on sijoitettu valtion omistamille maille ja selvästi etäämmälle asutuksesta. Se onkin hyvin merkityksellistä sikäli, että tällöin valtiolla on rahkeita kantaa riskit, joita voi syntyä, vaikkapa tuulivoiman tuotannon loputtua.

Paikallinen tuulivoimayhtiö, joka on varsinaisen tuulivoimatoimijan tytäryhtiö, voidaan perustaa vain mitättömän pienellä omalla pääomalla. Näin on kerrottu tässäkin meneteltävän. Jos toiminta ei sitten enää kannatakaan, annetaan paikallisen yhtiön ajautua konkurssiin. Kun vakuudet ovat hyvin puutteelliset, vain 100.000 euroa, riskit jäävät maanomistajien vastuulle. Vakuuksien antajaa ei ole yksilöity. Pelkästään yhden tuulivoimalan perustuksiin tarvitaan 2.000 – 3.000 tonnia raaka-aineita mm. betonia ja rautaa. Nykyisen lainsäädännön mukaan valtio ja kunta eivät ole missään vastuussa esim. tuulivoimaloiden purkamisen kustannuksista. Nämä kustannukset voivat olla jo noin 3 MW:n voimaloissa satojatuhansia euroja ja nyt kaava mahdollistaisi jopa kolme kertaa suurempia voimaloita. Saksassa, jossa odottaa lähivuosina 12.000 tuulivoimalan purkaminen, katsotaan tänä vuonna tehdyssä selvityksessä, että tuulivoimalan purkukustannukset ovat 700.000 – 1.000.000 euroa. On valitettavasti mahdollista, että jatkossa saattaa syntyä tuulivoimala-alueita USA:n Kalifornian ja osin jo Euroopankin malliin, jossa tuulivoimalat seisovat toimettona maiseman pilaajina. Eikä pidä unohtaa ympäristölainsäädännön kiristymisiä tuulivoimaloiden osalta, kuten monissa Euroopan maissa on jo tapahtunut.

Merituulivoiman suurhankkeet massiivisuudellaan saattavat hyvinkin nopeasti syrjäyttää kannattavan maatuulivoiman tuotannon. Euroopan Unioni hyväksyi marraskuussa 2020 merkittävän ohjelman merituulivoiman tuotannosta tulevana vuosina EU:n merialueilla. Tanska on voimallisesti lähtenyt kehittämään merituuli-voimaa Pohjanmerellä ja Itämeren eteläosassa Bornholmin saaren läheisyydessä. Samoin Ruotsi Pohjanlahdella. Eivätkä merituulihankkeet ole enää tuntemattomia Suomessakaan. Niitä on niin Rauman edustan merialueilta aina pohjoisempiinkin osiin Pohjanlahtea.

Merkillepantavia ovat myös Ahvenanmaan maakunnan lähivuosina toteuttamat suuret merituulihankkeet, 1.000 neliökilometrin alueelle rakennetaan 500 merituulivoimalaa maakunnan pohjois- ja eteläpuolen merialueille. Pelkästään Ahvenanmaan merituulivoiman 30 terawattitunnin sähkön vuosituotannon kapasiteetti vastaisi jopa 45 % Suomen nykyisestä sähköntuotannosta. Sähköä Ahvenanmaalta on tarkoitus myydä Suomen lisäksi Ruotsiin.

Fingridin taholta kerrotaan, että sähkön tuottajilta on saatu sähköverkkoon liittymishakemuksia yli 300 gigawatin verran. Se on kaksikymmentä kertaa enemmän kuin Suomen korkein sähkönkulutus 15,1 gigawattia oli 7.1.2016.

Nyt esillä oleva Marjakeitaan osayleiskaavahanke on sijoitettu aivan liian ahtaalle alueelle. Koh-
tuuttoman vähäiselle huomiolle ovat jääneet mm. alueiden asukkaat ja loma-asukkaat, Lauhan-
vuoren kansallispuisto, Karvianjoen Natura-alueen Rakennuskosket ja muut Natura-alueet ja Karvi-
anjoen rantojen kulttuurimaisema osayleiskaavoineen. Metsäpeuran, liito-oravan, maakotkan ja
suden osalta selvitys ei ole ajanmukainen eikä riittävä mm. reviirialueita koskevilta osin. Karvian-
joen ja Paholuoman jokihelmisimpukat ja lähialueiden purojen lohikalat eivät ole saaneet ansaitse-
maansa huomiota.

Edellä mainitun perusteella pitääkin olla itsestään selvää, että tuulivoimaloiden rakentamiseen
hankittaisiin asianmukaiset ympäristöluvut.

Marjakeitaan tuulivoimahanketta ei ole syytä toteuttaa lainkaan, vaan vastaava sähkömäärä voi-
daan tuottaa muilla keinoin. Todennäköisesti tuulivoiman tuotanto painottuu jo lähivuosina ni-
menomaan merituulivoimaan. Tulevaisuus on merituulivoiman!

On aivan kohtuutonta ja mielestäni suorastaan lainvastaista kansallispuistoja koskevan lainsäädän-
nön pohjalta, että aivan kansallispuiston rajanaapuruuteen, kuten myös eräiden luonnonsuojelu-
alueiden, on ajateltukaan sijoittaa tuulivoimatuotantoa. Luonnonsuojelulain 11 §:n mukaan kan-
sallispuiston ”alueella on oltava merkitystä yleisenä luonnonnähtävyytenä”. Nyt tämä merkitys
Lauhanvuoren kansallispuistolla toisesta on. Parhaiten tätä kuvastaa Lauhanvuoren-Pohjankan-
kaan alueen valinta vuonna 2020 toisena Suomessa maailmanlaajuiseen Geopark-verkostoon, jo-
hon kuuluu maailmassa vain runsaat 160 kohdetta. Kolmantena Suomessa mukaan pääsi Saimaan
alue. Ensimmäinen oli Rokua Pohjois-Pohjanmaalla.

Saksalaiseen tutkimukseen perustuen Tekniikka&Talous lehti kirjoittaa 15.6.2021, että ”tuulipuis-
toja ei kannata rakentaa liian tiiviisti – ”varastavat” tuulienergiasta 20–35 %.” Liian tiiviin tuulira-
kentamisen kielteiset vaikutukset tuulivoiman tehoon yltyvät monien kymmenien kilometrien pää-
hän. Tästä näkökulmasta katsottuna, nyt esillä olevat hankkeet niin Marjakeidas kuin monet muut-
kin ovat aivan kohtuuttoman lähellä jo toimivia tuulivoima-alueita Honkajoella, Kankaanpäässä,
Karviassa, Siikaisissa, Isojoella ja monissa muissakin Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan kunnissa.
Tällöin riski kasvaa, että maatuulivoiman tuotanto ei enää ole kannattavaa ja voimalat jäävät yksit-
täisten maanomistajien murheeksi.

Liian vähälle huomiolle ovat tosiasiaassa jääneet asian valmistelussa luonto- ja kulttuuriarvot. Niitä
on vain viitteenomaisesti sivuttu ja luettelomaisesti mainittu. Entä pohjavesialueet ja niiden tär-
keys nyt ja erityisesti tulevaisuudessa.

Suunniteltujen voimaloiden koot ovat todella suuria. Voimaloiden lapakorkeus Marjakeitaan alueella olisi 300 metriä, jolloin linja-auton kokoinen konehuone olisi 200 metrin korkeudessa. Todetaan vertailuna, että Näsinneula mastoineen on vain 168 metriä korkea ja sen näköalatasanne 120 metriä.

Mitä nämä korkeudet merkitsevät maastossa? Lauhanvuoren lakikorkeus on vain 231 metriä merenpinnan yläpuolella.

Metsähallituksen mukaan vuoren laella sijaitseva Lauhanvuoren n. 20 metrinen näkötorni on Lauhanvuoren suosituin käyntikohde. Lähimpien voimaloiden merenpinnan 135 m korkeudesta tuulivoimalan lapa nousisi 435 metrin korkeuteen ja voimaloiden linja-auton kokoiset konehuoneet 335 metriin.

Lauhanvuoren näkötornia lähimpien tuulivoimaloiden lapojen kärki viistää 185 m näkötornia korkeammalta ja voimaloiden konehuoneet ovat 85 metriä näkötornia korkeammalla. Voi vain kysyä, mitä se merkitsisi Lauhanvuoren kansallispuistolle luonnonsuojelulain mukaisena yleisenä luonnonnähtävyytenä. On vielä tarpeen todeta, että Geopark-verkostossa pysymisen edellytykset tarkistetaan neljän vuoden välein. Elleivät mukanaolon edellytykset täyty, Geopark-verkostossa säilyminen voi jäädä hyvin lyhytaikaiseksi.

Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto toteaa aiemmassa perusteellisessa lausunnossaan mm., että ”hankealue sijoittuu keskelle luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluekokonaisuutta: - Hankealueen pohjoispuolella sijaitsee Lauhanvuoren kansallispuisto, joka kuuluu myös Natura 2000 – verkostoon. Satakunnan maakunnan puolella hankealue rajautuu suoraan Natura 2000-verkostoon kuuluihin alueisiin, jotka ovat osoitettu Satakunnan maakuntakaavassa luonnonsuojelualueina merkinnällä SL (SL- 235, Nööpinneva ja SL-229, Fatipyöränkeitaan korpi) ja Natura 2000-verkostoa VARELY 24/40 osoittavalla merkinnällä. Merkittävä osa kyseisistä alueista kuuluu myös Lauhanvuoren kansallispuistoon.” Ja myös, että Marjakeitaan hankealueen ”vaikutusalueella sijaitsee kansallispuistojen lisäksi mm. Lauhanvuori-Hämeenkanas Geopark ja useita arvokkaita luontokohteita ja lajistoa. Läntiseen Suomeen on tavoitteena palauttaa metsäpeurapopulaatio, johon liittyen Lauhanvuoren totutustarhasta on vapautettu luontoon metsäpeuroja. Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuu useita valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja rakennetun ympäristön kohteita.”

Kaavan valmistelun yksityiskohdista: Tuulivoimatoimija on tehnyt sopimuksia yksityisten maanomistajien kanssa. MTK on suositellut sopimusten tekemistä, vaikka tosiasiaa vastustaisikin hankkeen toteuttamista. MTK ei sinänsä ota kantaa hankkeiden puolesta tai vastaan. Moni sopimuksen tehnyt onkin kertonut toivovansa, että hanke ei koskaan toteutuisi. Myös vuonna 2021 toteutettu asukaskysely osoitti, että tuulivoimahanketta kohtaan tunnetaan alueen asukkaiden keskuudessa voimakasta vastustusta. Yli puolet vastusti hanketta. Alle 2 kilometrin etäisyydellä Marjakeitaan tuulivoimapuistosta asuvista tai loma-asunnon omistavista vastaajista peräti 93 % ilmoitti liikkuvansa Marjakeitaan suunnittelualueella päivittäin, viikoittain tai

kuukausittain/kausiluontoisesti. Asukaskyselyn mukaan Marjakeitaan tuulivoimapuiston aluetta käytetään erityisesti marjastukseen ja sienestykseen sekä ulkoiluun ja retkeilyyn.

Osayleiskaavassa ei ole tarkoin määritelty voimaloiden sijaintia. Uusimmassa versiossa lähimmät tuulivoimalat on sijoitettu vain n. 1,5 km:n etäisyydelle lähimmistä vakituisesti asutuista taloista. Näin on myös kotitalomme kohdalla. Etäisyys on todella pieni, kun kyse on tuulivoimalasta, jonka konehuone on 200 m korkealla maanpinnasta ja roottorin lapa viistää 300 metrissä. On suorastaan mahdoton uskoa, että siitä ei syntyisi asumiselle kohtuutonta ja säädetty raja-arvotkin ylittäviä haittoja. Tämänkokoinen tuulivoimala maksaa lähes 1,5 miljoonaa euroa MW eli ainakin 9,0 miljoonaa euroa, jos voimalakoko on mainittu 6,2 MW. Sen tuotannosta poistaminen olisi iso asia. Norjassa koko tuulivoimala-alue on Korkeimman oikeuden päätöksellä määrätty pysäytettäväksi sikäläiselle elinkeinotoiminnalle syntyneiden haittojen poistamiseksi.

Toivottavasti Suomessa tuulivoimarakentaminen ylipäättään pysyy järkevissä puitteissa. Ei ole syytä lähteä innostumaan liikaa, kuten tapahtui soiden ojituksen suhteen. Nyt on jo vuosikausia jouduttu tukkimaan aikanaan ojitettuja soita. Ojitustoimet ovat osoittautuneet osin turhiksi ja osin suorastaan vahingollisiksi.

Toivottavasti nyt löytyy malttia rakentaa tuulivoimaa vain paikoille, jonne se oikeasti soveltuu ilman kohtuuttomia haittoja. Korjaustoimet näissä yhteyksissä tulisivat erittäin kalliiksi.

Kaupunki saa jokaisesta tuulivoimalasta kiinteistöverotuloa. Maatuulivoimalan investointikustannuksista noin 30 % kuuluu kiinteistöveron piiriin. Tuulivoimalan ikäalennus on 2,5 %. Verotusarvo laskee tämän verran vuodessa, kunnes saavuttaa 40 %:n minimiverotusarvon. Kiinteistövero kaukapaikalle kertyy vuosittain kustakin tuulivoimalasta kymmeniätuhansia euroja. Aluksi enemmän, josta vero sitten laskee vuosien mittaan 40 %:n minimiverotustasoon.

Isojoen Kolmihaaran maanomistajille sama tuulivoimatoimija maksaa sopimusaikana vuokraa 5,3 % tuotosta ja Marjakeitaan sekä Paholammin alueiden maanomistajille 4,0 %. Ero merkitsee 29,5 miljoonan euron menetystä sopimusaikana. Tämä on todella merkittävä summa, lähes miljoona euroa vuodessa. Samassa suhteessa jäävät kaupungin verotulot saamatta.

Tuulivoimalakohtainen minimivuokra on Marjakeitaalla ja Paholammella 17.000 e, kun se on Kolmihaarassa 38.000 e eli 123,5 % korkeampi. Miksi näin? Vuokraaja on kuitenkin sama tuulivoimayhtiö Neoen.

Otan kantaa myöhemmin lokakuun alussa tähän hankkeeseen, kun kommentoin laadittua Marjakeitaan ympäristövaikutusten arviointia.

Esitän muistutukseni ja mielipiteeni kuntalaisena, vaikutusalueen maanomistajana perikunnan jäsenyyden kautta sekä kesäasukkaana.

Loppuyhteenvedon totean, että Satakunnan maakuntakaavassa ei ole osoitettu Marjakeitaan hankealueelle tuulivoimantuotantoa ja myös muin edellä mainituin perustein Marjakeitaan tuulivoimahankkeesta tulee luopua kokonaan.

VASTINE

Kaavaluonnoksessa on hyödynnetty YVA-prosessissa tehtyjä melu- ja välkevaikutusten arviointeja. Kaavaselostuksessa on osoitettu, ettei asumiselle tai vapaa-ajan asunnoille aiheudu sellaista haittaa, joka olisi ristiriidassa voimassa olevien tuulivoimalle asetettujen meluarvojen tai yleisesti käytettyjen välkearvojen kanssa. Tv-alueiden rajauksia tarkennetaan saatujen lausuntojen sekä YVA-selostuksesta annettavan perustellun päätelmän mukaisesti.

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimantuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimantuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimantuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisalue on kehittämisperiaatetta kuvaava ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön op-paan 10 Maakuntakaavamerkinnät- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemarkinnat ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittua eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä on kehittämisperiaatemarkintöjä käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niiden väliset suhteet ovat selkeät. Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämismahdollisuus jättämällä tuulivoimantuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen

ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiatuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

Vakuuksista ja korvauksista sovitaan maanvuokrasopimuksissa. Tuulivoimayhdistys on tehnyt selvityksen purkamisesta https://tuulivoimayhdistys.fi/media/tuulivoimalaraportti-9.8.2023_final.pdf. Kaavaselostukseen lisätään tarkempi kuvaus tuulipuiston elinkaaren aikana tapahtuvista rakentamisvaiheista ja vastuukysymyksistä.

Muilta osin merkitään tiedoksi.

2.16 Mieliä M

Marjakeitaan osayleiskaavahanke pohjautuu Honkajoen kunnanhallituksen aikoinaan yhden tuulivoimatoimijan kanssa vailla asianmukaista kilpailutusta tekemään sopimukseen tuulivoimatuotannon aloittamisesta Marjakeitaan alueella. Mainittakoon vielä, että kunta ei omistanut maata alueella lainkaan.

Uusiutuvan energian tuotanto on hyvä asia. Tuuli- ja aurinkoenergiaa tarvitaan tulevaisuudessa pyrittäessä eroon fossiilisesta energiasta. Uusiutuvan energian tuotanto tulee järjestää kuitenkin luontoa ja ihmisiä kunnioittaen. Kuten asiakirja-aineistosta ilmenee alueen luonto tulisi kärsimään merkittäviä vahinkoja, vaikka niitä ei selvityksissä tunnusteta.

Marjakeitaan hankealueen vakituisten asutuksen määrä lähellä suunniteltuja tuulivoimaloita on poikkeuksellisen suuri. Alle kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta asuu 125 vakituista asukasta. Yhtä lähelle sijoittuu 91 vakituisesti asuttua rakennusta sekä 42 lomarakennusta. Alle viiden kilometrin etäisyydellä asuu vakituisesti 901 henkilöä. Rakennuksia tälle etäisyydelle sijoittuu 611 asuinrakennusta ja 156 lomarakennusta. Todella merkittävä määrä kuntalaisia asuu suurten tuulivoimaloiden vaikutusalueella. Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan tulee kuitenkin voida ehkäistä tuulivoimaloista luonnolle ja ihmisten elinympäristölle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Ihmisten pitäisi voida turvallisesti jatkaa alueella elämäänsä. Miten tällä lähietäisyydellä voidaan torjua kohtuuttomat melu-, varjostus- ja välkevaikutukset ihmisille ja luonnolle? Entä taloudelliset menetykset esimerkiksi kiinteistöjen arvojen laskuna?

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 3.12.2014 on määritelty maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet mm. Haukkasalo Honkajoen elta. Nyt esillä olevista alueista Marjakeitaan aluetta ei ole mainittu tuulivoiman tuotantoalueena lainkaan.

Satakunnan maakuntaliitossa on laadittu virkavastuulla Satakunnan tuulivoima- selvitys 11.11.2022. Selvityksen esipuheessa todetaan mm. seuraavaa: ”Teknologian kehitys on mahdollistanut myös aiempaa kustannustehokkaamman merituulivoiman kehittämisen. Vuoden 2020 lopussa valmistuneessa Suomen merialuesuunnitelmassa 2030 energiatoimialan visiossa tavoitellaankin vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtymistä lisäämällä merituulivoimatuotantoa. Suomen nykyisessä ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmässä on esitetty Suomen ilmastotavoitteet ja tavoitteet Suomen päästövähennyksille.”

Lisäksi em. esipuheessa mainitaan myös, että ”edellä mainituista lähtökohdista Satakuntaliitto käynnisti SataTuuli -hankkeen, jossa Satakunnan maakuntakaavassa ja Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitettujen maakunnallisesti merkittävien tuulivoimaloiden alueiden toteutuneisuus ja päivitystarve arvioitiin ja Saaristomeren ja Selkämeren eteläosan merialuesuunnitelman valmistelussa Satakunnan merialueella esiin nousseiden merituulivoimalle potentiaalisille alueille tehtiin tuulivoimaselvitys. Selvityksessä hyödynnettiin aiemmin kehitettyjä suunnittelu-periaatteita ja havainnollistamismenetelmiä sekä vaikutusten arviointeja. SataTuuli-hankkeen aineistot ovat Satakunnan maakuntakaavan 2050 tausta-aineistoja.”

Mikä tässä on merkillepantavinta? Marjakeidas ei sisälly tämän todella tuoreen Sata- Tuulihankkeen tuulivoiman tuotantoalueeksi.

Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudeksi mainitaan jopa 300 m. Tämä tarkoittaa sitä, että voimalat voivat olla kooltaan lähes kaksi kertaa suurempia, kuin nykyiset Honkajoen Kirkkokallion voimalat. Selvää on, että näin suurten voimaloiden kielteiset vaikutukset ympäristöön ovat myös olennaisesti suuremmat.

Marjakeitaan osayleiskaavan esittelyssä mainitaan: ”Kankaanpään kaupungin alueella on voimassa Satakunnan maakuntakaava. Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätöksellä 13.3.2013.”

Em. esittelyssä todetaan myös, että ”Marjakeitaan tuulipuisto ei sijoitu Satakunnan maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueelle (tv).”

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 valmistelussa ja nyt SataTuuli -hankkeen yhteydessä maakuntaliitto on tehnyt tuulivoima-asiain valmistelussa hyvää ja perusteltua työtä ja on tällöin löytänyt Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan tuulivoimarakentamiselle parhaiten soveltuvat alueet, joihin nyt esillä oleva Marja-keitaan hanke ei kuulu. 3

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2, jonka Satakunnan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 17.5.2019 on määriteltä mm. maakunnan aurinkotuotantoalueita, joista useita sijoittuu Honkajoen ja mm. Marjakeitaan alueelle. Marjakeitaalle osoitetaan siis aurinkovoiman tuotantoa, mutta ei tuulivoimaa.

Ympäristöministeriö on ohjeistanut tuulivoiman rakentamista julkaisussaan Tuuli-voimarakentamisen suunnittelu 5/2016.

Ympäristöministeriön ohjeistuksessa todetaan aluksi: ”Tuulivoimarakentamisen ohjauksen tavoitteena on eri toimintojen yhteensovittamisen kautta löytää tuulivoimarakentamiselle parhaiten soveltuvat alueet. Samalla ehkäistään tuulivoimaloista luonnolle ja ihmisten elinympäristölle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Keskeisiä vaikutuksia ovat muun muassa vaikutukset maisemaan, lintuun ja turvallisuuteen sekä tuulivoimaloista aiheutuva melu ja välke.” Maakuntaliitto on asianmukaisesti ottanut huomioon em. Ympäristöministeriön ohjeistuksen tuulivoiman rakentamisesta. Maakuntaliitto ei ole esittänyt tuulivoimatuotantoa Marjakeitaan alueelle, kuten edellä on yksityiskohtaisesti mainittu.

Keski-Suomessa merkittäviä tuulivoima-alueita on sijoitettu valtion omistamille maille ja selvästi etäämmälle asutuksesta. Se onkin hyvin merkityksellistä sikäli, että tällöin valtiolla on rahkeita kantaa riskit, joita voi syntyä, vaikkapa tuulivoiman tuotannon loputtua.

Paikallinen tuulivoimayhtiö, joka on varsinaisen tuulivoimatoimijan tytäryhtiö, voidaan perustaa vain mitättömän pienellä omalla pääomalla. Näin on kerrottu tässäkin meneteltävän. Jos toiminta ei sitten enää kannatakaan, annetaan paikallisen yhtiön ajautua konkurssiin. Kun vakuudet ovat hyvin puutteelliset, vain 100.000 euroa, riskit jäävät maanomistajien vastuulle. Vakuuksien antajaa ei ole yksilöity. Pelkästään yhden tuulivoimalan perustuksiin tarvitaan 2.000 – 3.000 tonnia raaka-aineita mm. betonia ja rautaa. Nykyisen lainsäädännön mukaan valtio ja kunta eivät ole missään vastuussa esim. tuulivoimaloiden purkamisen kustannuksista. Nämä kustannukset voivat olla jo noin 3 MW:n voimaloissa satojatuhansia euroja ja nyt kaava mahdollistaisi jopa kolme kertaa suurempia voimaloita. Saksassa, jossa odottaa lähivuosina 12.000 tuulivoimalan purkaminen, katsotaan tänä vuonna tehdyssä selvityksessä, että tuulivoimalan purkukustannukset ovat 700.000 – 1.000.000 euroa. On valitettavasti mahdollista, että jatkossa saattaa syntyä tuulivoimala-alueita USA:n Kalifornian ja osin jo Euroopankin malliin, jossa tuulivoimalat seisovat toimettomina maiseman pilaajina. Eikä pidä unohtaa ympäristölainsäädännön kiristymisiä tuulivoimaloiden osalta, kuten monissa Euroopan maissa on jo tapahtunut.

Merituulivoiman suurhankkeet massiivisuudellaan saattavat hyvinkin nopeasti syrjäyttää kannattavan maatuulivoiman tuotannon. Euroopan Unioni hyväksyi marraskuussa 2020 merkittävän ohjelman merituulivoiman tuotannosta tulevana

vuosina EU:n merialueilla. Tanska on voimallisesti lähtenyt kehittämään merituulivoimaa Pohjanmerellä ja Itämeren eteläosassa Bornholmin saaren läheisyydessä. Samoin Ruotsi Pohjanlahdella. Eivätkä merituulihankkeet ole enää tuntemattomia Suomessa. Niitä on niin Rauman edustan merialueilta aina pohjoisempiinkin osiin Pohjanlahtea.

Merkillepantavia ovat myös Ahvenanmaan maakunnan lähivuosina toteuttamat suuret merituulihankkeet, 1.000 neliökilometrin alueelle rakennetaan 500 merituulivoimalaa maakunnan pohjois-

ja eteläpuolen merialueille. Pelkästään Ahvenanmaan merituulivoiman 30 terawattitunnin sähkön vuosituotannon kapasiteetti vastaisi jopa 45 % Suomen nykyisestä sähköntuotannosta. Sähköä Ahvenanmaalta on tarkoitus myydä Suomen lisäksi Ruotsiin.

Fingridin taholta kerrotaan, että sähkön tuottajilta on saatu sähköverkkoon liittymishakemuksia yli 300 gigawatin verran. Se on kaksikymmentä kertaa enemmän kuin Suomen korkein sähkönkulutus 15,1 gigawattia oli 7.1.2016.

Nyt esillä oleva Marjakeitaan osayleiskaavahanke on sijoitettu aivan liian ahtaalle alueelle. Koh-
tuuttoman vähäiselle huomiolle ovat jääneet mm. alueiden asukkaat ja loma-asukkaat, Lauhan-
vuoren kansallispuisto, Karvianjoen Natura-alueen Rakennuskosket ja muut Natura-alueet ja Karvi-
anjoen rantojen kulttuurimaisema osayleiskaavoineen. Metsäpeuran, liito-oravan, maakotkan ja
suden osalta selvitys ei ole ajanmukainen eikä riittävä mm. reviirialueita koskevilta osin. Karvian-
joen ja Paholuoman jokihelmisimpukat ja lähialueiden purojen lohikalat eivät ole saaneet ansaitse-
maansa huomiota.

Edellä mainitun perusteella pitääkin olla itsestään selvää, että tuulivoimaloiden rakentamiseen
hankittaisiin asianmukaiset ympäristöluvat.

Marjakeitaan tuulivoimahanketta ei ole syytä toteuttaa lainkaan, vaan vastaava sähkömäärä voi-
daan tuottaa muilla keinoin. Todennäköisesti tuulivoiman tuotanto painottuu jo lähivuosina ni-
menomaan merituulivoimaan. Tulevaisuus on merituulivoiman!

On aivan kohtuutonta ja mielestäni suorastaan lainvastaista kansallispuistoja koskevan lainsäädän-
nön pohjalta, että aivan kansallispuiston rajanaapuruuteen, kuten myös eräiden luonnonsuojelu-
alueiden, on ajateltukaan sijoittaa tuulivoimatuotantoa. Luonnonsuojelulain 11 §:n mukaan kan-
sallispuiston ”alueella on oltava merkitystä yleisenä luonnonnähtävyytenä”. Nyt tämä merkitys
Lauhanvuoren kansallispuistolla toisesta on. Parhaiten tätä kuvastaa Lauhanvuoren-Pohjankan-
kaan alueen valinta vuonna 2020 toisena Suomessa maailmanlaajuiseen Geopark-verkoston, jo-
hon kuuluu maailmassa vain runsaat 160 kohdetta. Kolmantena Suomessa mukaan pääsi Saimaan
alue. Ensimmäinen oli Rokua Pohjois-Pohjanmaalla.

Saksalaiseen tutkimukseen perustuen Tekniikka&Talous lehti kirjoittaa 15.6.2021, että ”tuulipu-
istoja ei kannata rakentaa liian tiiviisti – ”varastavat” tuulienergiasta 20–35 %.” Liian tiiviin tuulira-
kentämisen kielteiset vaikutukset tuulivoiman tehoon yltyvät monien kymmenien kilometrien pää-
hän. Tästä näkökulmasta katsottuna, nyt esillä olevat hankkeet niin Marjakeidas kuin monet muut-
kin ovat aivan kohtuuttoman lähellä jo toimivia tuulivoima-alueita Honkajoella, Kankaanpäässä,
Karviassa, Siikaisissa, Isojoella ja monissa muissakin Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan kunnissa.
Tällöin riski kasvaa, että maatuulivoiman tuotanto ei enää ole kannattavaa ja voimalat jäävät yksit-
täisten maanomistajien murheeksi.

Liian vähälle huomiolle ovat tosiasiasa jääneet asian valmistelussa luonto- ja kulttuuriarvot. Niitä on vain viitteenomaisesti sivuttu ja luettelomaisesti mainittu. Entä pohjavesialueet ja niiden tärkeys nyt ja erityisesti tulevaisuudessa.

Suunniteltujen voimaloiden koot ovat todella suuria. Voimaloiden lapakorkeus Marjakeitaan alueella olisi 300 metriä, jolloin linja-auton kokoinen konehuone olisi 200 metrin korkeudessa. Todetaan vertailuna, että Näsinneula mastoineen on vain 168 metriä korkea ja sen näköalatasanne 120 metriä.

Mitä nämä korkeudet merkitsevät maastossa? Lauhanvuoren lakikorkeus on vain 231 metriä merenpinnan yläpuolella.

Metsähallituksen mukaan vuoren laella sijaitseva Lauhanvuoren n. 20 metrin näkötorni on Lauhanvuoren suosituin käyntikohde. Lähimpien voimaloiden merenpinnan 135 m korkeudesta tuulivoimalan lapa nousisi 435 metrin korkeuteen ja voimaloiden linja-auton kokoiset konehuoneet 335 metriin.

Lauhanvuoren näkötornia lähimpien tuulivoimaloiden lapojen kärki viistää 185 m näkötornia korkeammalta ja voimaloiden konehuoneet ovat 85 metriä näkötornia korkeammalla. Voi vain kysyä, mitä se merkitsisi Lauhanvuoren kansallispuistolle luonnonsuojelulain mukaisena yleisenä luonnonnähtävyytenä. On vielä tarpeen todeta, että Geopark-verkostossa pysymisen edellytykset tarkistetaan neljän vuoden välein. Elleivät mukanaolon edellytykset täyty, Geopark-verkostossa säilyminen voi jäädä hyvin lyhytaikaiseksi.

Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto toteaa aiemmassa perusteellisessa lausunnossaan mm., että ”hankealue sijoittuu keskelle luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluekokonaisuutta: - Hankealueen pohjoispuolella sijaitsee Lauhanvuoren kansallispuisto, joka kuuluu myös Natura 2000 – verkostoon. Satakunnan maakunnan puolella hankealue rajautuu suoraan Natura 2000-verkostoon kuuluviin alueisiin, jotka ovat osoitettu Satakunnan maakuntakaavassa luonnonsuojelualueina merkinnällä SL (SL- 235, Nööpinneva ja SL-229, Fatipyöränkeitaan korpi) ja Natura

2000-verkostoa VARELY 24/40 osoittavalla merkinnällä. Merkittävä osa kyseisistä alueista kuuluu myös Lauhanvuoren kansallispuistoon.” Ja myös, että Marjakeitaan hankealueen ”vaikutusalueella sijaitsee kansallispuistojen lisäksi mm. Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark ja useita arvokkaita luontokohteita ja lajistoa. Läntiseen Suomeen on tavoitteena palauttaa metsäpeurapopulaatio, johon liittyen Lauhanvuoren totutustarhasta on vapautettu luontoon metsäpeuroja. Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuu useita valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja rakennetun ympäristön kohteita.”

Kaavan valmistelun yksityiskohdista: Tuulivoimatoimija on tehnyt sopimuksia yksityisten maanomistajien kanssa. MTK on suositellut sopimusten tekemistä, vaikka tosiasiasa vastustaisikin hankkeen toteuttamista. MTK ei sinänsä ota kantaa hankkeiden puolesta tai vastaan. Moni

sopimuksen tehnyt onkin kertonut toivovansa, että hanke ei koskaan toteutuisi. Myös vuonna 2021 toteutettu asukaskysely osoitti, että tuulivoimahanketta kohtaan tunnetaan alueen asukkaiden keskuudessa voimakasta vastustusta. Yli puolet vastusti hanketta. Alle 2 kilometrin etäisyydellä Marjakeitaan tuulivoimapuistosta asuvista tai loma-asunnon omistavista vastaajista peräti 93 % ilmoitti liikkuvansa Marjakeitaan suunnittelualueella päivittäin, viikoittain tai kuukausittain/kausiluontoisesti. Asukaskyselyn mukaan Marjakeitaan tuulivoimapuiston aluetta käytetään erityisesti marjastukseen ja sienestykseen sekä ulkoiluun ja retkeilyyn.

Osayleiskaavassa ei ole tarkoin määritelty voimaloiden sijaintia. Uusimmassa versiossa lähimmät tuulivoimalat on sijoitettu vain n. 1,5 km:n etäisyydelle lähimmistä vakituisesti asutuista taloista. Näin on myös kotitalomme kohdalla. Etäisyys on todella pieni, kun kyse on tuulivoimalasta, jonka konehuone on 200 m korkealla maanpinnasta ja roottorin lapa viistää 300 metrissä. On suorastaan mahdoton uskoa, että siitä ei syntyisi asumiselle kohtuutonta ja säädetty raja-arvotkin ylittäviä haittoja. Tämänkokoinen tuulivoimala maksaa lähes 1,5 miljoonaa euroa MW eli ainakin 9,0 miljoonaa euroa, jos voimalakoko on mainittu 6,2 MW. Sen tuotannosta poistaminen olisi iso asia. Norjassa koko tuulivoimala-alue on Korkeimman oikeuden päätöksellä määrätty pysäytettäväksi sikäläiselle elinkeinotoiminnalle syntyneiden haittojen poistamiseksi.

Toivottavasti Suomessa tuulivoimarakentaminen ylipäättään pysyy järkevissä puitteissa. Ei ole syytä lähteä innostumaan liikaa, kuten tapahtui soiden ojituksen suhteen. Nyt on jo vuosikausia jouduttu tukkimaan aikanaan ojitettuja soita. Ojitustoimet ovat osoittautuneet osin turhiksi ja osin suorastaan vahingollisiksi.

Toivottavasti nyt löytyy malttia rakentaa tuulivoimaa vain paikoille, jonne se oikeasti soveltuu ilman kohtuuttomia haittoja. Korjaustoimet näissä yhteyksissä tulisivat erittäin kalliiksi.

Kaupunki saa jokaisesta tuulivoimalasta kiinteistöverotuloa. Maatuulivoimalan investointikustannuksista noin 30 % kuuluu kiinteistöveron piiriin. Tuulivoimalan ikälennus on 2,5 %. Verotusarvo laskee tämän verran vuodessa, kunnes saavuttaa 40 %:n minimiverotusarvon. Kiinteistövero kaukungille kertyy vuosittain kustakin tuulivoimalasta kymmeniätuhansia euroja. Aluksi enemmän, josta vero sitten laskee vuosien mittaan 40 %:n minimiverotustasoon.

Isojoen Kolmihaaran maanomistajille sama tuulivoimatoimija maksaa sopimusaikana vuokraa 5,3 % tuotosta ja Marjakeitaan sekä Paholammien alueiden maanomistajille 4,0 %. Ero merkitsee 29,5 miljoonan euron menetystä sopimusaikana. Tämä on todella merkittävä summa, lähes miljoona euroa vuodessa. Samassa suhteessa jäävät kaupungin verotulot saamatta.

Tuulivoimalakohtainen minimivuokra on Marjakeitaalla ja Paholammella 17.000 €, kun se on Kolmihaarassa 38.000 € eli 123,5 % korkeampi. Miksi näin? Vuokraaja on kuitenkin sama tuulivoimayhtiö Neoen.

Otan kantaa myöhemmin lokakuun alussa tähän hankkeeseen, kun kommentoin laadittua Marjakeitaan ympäristövaikutusten arviointia.

Esitän muistutukseni ja mielipiteeni kuntalaisena sekä vaikutusalueen maanomistajana perikunnan jäsenyyden kautta.

Loppuyhteenvedon totean, että Satakunnan maakuntakaavassa ei ole osoitettu Marjakeitaan hankealueelle tuulivoimantuotantoa ja myös muiden edellä mainituin perustein Marjakeitaan tuulivoimahankkeesta tulee luopua kokonaan.

VASTINE

Kaavaluonnoksessa on hyödynnetty YVA-prosessissa tehtyjä melu- ja välkevaikutusten arviointeja. Kaavaselostuksessa on osoitettu, ettei asumiselle tai vapaa-ajan asunnoille aiheudu sellaista haittaa, joka olisi ristiriidassa voimassa olevien tuulivoimalle asetettujen meluarvojen tai yleisesti käytettyjen välkearvojen kanssa. Melu- ja välkemallinnukset päivitetään kaavaehdotusvaiheessa, mikäli kaavaratkaisussa osoitettavien tuulivoimaloiden sijainnit muuttuvat.

Kaavaluonnos ei sijoitu Satakunnan 1- vaihemaakuntakaavan tv-alueelle, mutta toteuttaa muutoin maakuntakaavaa. Kaavamääräys: TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv1) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Tv-alueen määräyksen sanamuoto korostaa alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotannon alueeksi, muttei määritä, ettei alueita voisi olla muualla. Maakuntakaavatasoisilla selvityksillä ja tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti voidaan osoittaa muunkin alueen soveltuminen tuulivoimatuotantoon. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n kaavaselostuksen kappaleessa 6.2 kuvataan tv-alueiden määräytymisperusteita. Maakunnallisen (seudullisen) voimalan rajaa ei ole määritelty yksiselitteisesti. Vaihemaakuntakaavakartassa ei ole määritelty seudullisesti merkittävän tuulipuiston voimaloiden määrää. Kaavaselostuksella ei ole oikeusvaikutuksia, joten ohjausvaikutusta tulee ensisijaisesti arvioida suhteessa kaavakarttaan. Maakuntakaava tarkentuu yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on ilmeisen vanhentunut, sillä Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaava 2050 laatimisen. Kaavan tavoiteaikataulun mukaan kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2026.

Kaava on Satakunnan 2- vaihemaakuntakaavan mukainen. Kaavan suhde 2- vaihemaakuntakaavaan on osoitettu määräyskohtaisesti kaavaselostuksessa. Osayleiskaavan tarkoitus on ratkaista tuulipuiston mahdollistama rakentaminen ei aurinkoenergiantuotanto. Maakuntakaavassa osoitettu aurinkoenergian tuotannon kehittämisalue on kehittämisperiaatetta kuvaava ja kartalla yleispiirteisellä, soikealla symbolilla esitetty merkintä, ei aluevarausmerkintä. Ympäristöministeriön op-paan 10 Maakuntakaavamerkinnät- ja määräyksen mukaan: On huomattava, että kehittämisperiaatemerkinnot ovat kaavan muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä. Kehittämisen

kohdealuemerkinnällä tai muulla vastaavan tyyppisellä merkinnällä osoitettavan alueen sisälle voi siten sijoittua eri merkinnöin osoitettua alueiden käyttöä tai alueiden erityisominaisuuksia. Tästä syystä on kehittämisperiaatemerkintöjä käytettäessä otettava huomioon alueeseen kohdistuvat muut merkinnät ja huolehdittava siitä, että niidenväliset suhteet ovat selkeät. Osayleiskaavassa on huomioitu tämä kehittämismahdollisuus jättämällä tuulivoimatuotannolle tarpeellinen rakentaminen ko. alueen ulkopuolelle. Kun aurinkoenergiatuotanto tulee ajankohtaiseksi, voidaan hanketta varten laatia osayleiskaavamuutos.

Marjakeitaan osayleiskaava noudattaa maakuntakaavoja muilta osin. Kaavaseostuksessa on esitetty osayleiskaavan suhde maakuntakaavamääräyksiin ja kuvattu vaikutukset. Kuvauksia tarkennetaan ja täsmennetään kaavaehdotusvaiheeseen.

Vakuuksista ja korvauksista sovitaan maanvuokrasopimuksissa. Tuulivoimayhdistys on tehnyt selvityksen purkamisesta https://tuulivoimayhdistys.fi/media/tuulivoimalaraportti-9.8.2023_final.pdf. Kaavaselostukseen lisätään tarkempi kuvaus tuulipuiston elinkaaren aikana tapahtuvista rakentamisvaiheista ja vastuukysymyksistä.

Osayleiskaavassa hyödynnetään YVA-hankkeessa tuotettuja tutkimuksia, selvityksiä ja vaikutusten arviointeja. YVA-selostuksen mukaisesti hankealueen läheisyydessä pesivän uhanalaisen petolintulajin osalta lieventämiskeinot on esitetty erillisraportissa (salassa pidettävä). Marjakeitaan tuulipuiston YVA- ja osayleiskaavan yleisötilaisuudessa 29.8.2023 tiedotettiin, että kaavasta poistetaan voimaloita kaava-alueen pohjoisosasta ehdotusvaiheeseen mennessä. TV-aluerajaukset tarkistetaan kokonaisuutena kaavaehdotukseen. Yhteisvaikutuksia (metsäpeura, suurpedot, Natura-alueet) täsmennetään ja tarkennetaan kaavaehdotusvaiheessa. Kaavaehdotuksessa otetaan huomioon YVA-selostuksesta annettava perusteltu päätelmä.

Muilta osin merkitään tiedoksi.

2.17 Mieli-pide N

Haluaisimme esittää mielipiteemme liittyen Marjakeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnokseen.

Liitteenä on kuvakaappaus osayleiskaavaluonnoksesta, kuvaan olemme vihreällä korostaneet ehdotuksemme vaihtoehtoiseksi linjaukseksi myllyjen 5 ja 2 väliselle sähkölinjalle (maakaapeli) sekä samalla ehdotuksen sisällyttää olemassa oleva tie tuulivoimapuiston tiestöön.

Pohjois- ja eteläosan myllyjen väliltä puuttuu kunnostettava tieyhteys. Nykyisellään alueella kulkee tie (vihreällä korostettu) jota kunnostamalla saataisiin yhteys myllyjen 5 ja 2 välille. Muussa tapauksessa etelä- ja pohjoisosa ovat suhteellisen pitkän ajomatkan päässä toisistaan.

On mahdollista, että olemassa olevaa tietä tulitaisiin joka tapauksessa käyttämään rakennusvaiheessa, ja myöhemmin kun puisto on käytössä huoltotienä. Tämä ei olisi maanomista

Sähkölinja (mylly 5<->2) voisi kulkea tien vieressä jolloin metsää ei tarvitsisi maakaapelin tieltä juurikaan kaataa, kuten osayleiskaavan linjausta noudattamalla tapahtuisi.

Myllyjen paikat/tielinjaukset eivät kaikilta osin varmaankaan toteudu osayleiskaavaluonnokseen piirretyn mukaisesti.

Pyydämme kuitenkin ottamaan kommenttimme huomioon.

VASTINE

Tielinjaukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Maakaapelit osoitetaan ohjeellisesti kaavakartalle. Samoin ohjeelliset uudet tieyhteydet.

2.18 Mielipide O

Sosiaaliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Tuulivoimalle kaavoitettu alue sijoittuisi myös matkapuhelinten tukiasemien toiminnan kannalta kriittisesti. Rynkäisissä, etenkin Kankaanpään ja Siikaisten rajan lähellä on merkittäviä puutteita matkapuhelinkuuluvuudessa. Vain 112-numeroon tietyillä alueella sisätiloissa on saanut yhteyden matkapuhelimella, lankapuhelinyhteyksiä alueella ei enää ole ollut noin 10 vuoteen. Vain osalla talouksista on valokuituyhteys, eikä voip-puhelimen signaali ulotu ulkotiloihin.

Matkapuhelinkuuluvuus on paitsi turvallisuus- myös vetovoimatekijä: maaseudulla työskennellään ulko-olosuhteissa, usein yksinään, asutaan harvassa ja työskennellään ns kakkoskuntalaisina etätöinä datasiirtoa vaativaa tietotyötä tehden – ja samalla kenties harkitaan muuttoa paikkakunnalle, jos infra on toimivaa.

Etenkin matkapuhelinten kuuluvuus ja datasiirron aito toimivuus tulee varmistaa **matkapuhelin-operaattorista riippumattomasti** esimerkiksi liikenne- ja viestintäministeriön asettaman puolueettoman toimijan kanssa.

Alueelta on tehty todistetusti kirjallisesti noin 10 katveilmoitusta etupäässä Elisalle, vaikka kyseisen toimijan tuulivoimahankkeelle antamassa selvityksessä alueella ei ole katveja! Olen ollut itse yhteydessä muun muassa Elisan asiakaspalveluun vuonna 2017 (liite 1) ja viestintäministeriöön vuonna 2016 (liite 2). Lisäantennista ei ole ollut apua datasiirron varmistamiseen sisätiloista. Mikä on operaattorien verkonsuunnittelu, miten varmistetaan jo tuulivoimalan rakennusaikainen verkon riittävyys asukkaille? Kuuluvuus/kaista ei tule riittämään sekä asukkaiden että rakentajien käyttöön, kun se ei riitä nytkään kaikille asukkaille.

Myös Digian TV-signaalin suhteen on ollut ongelmia. Katvealueiden kartoittamiseksi toivotaan alueen asukkaiden yksilöllistä kuulemistä, katvealueiden teknistä kartoittamista sekä yhteistyössä Digian kanssa tehtäviä signaalin mittauksia.

Jos tuulivoimaa rakennetaan, tulee huolehtia alueen asukkaille riittävä matkapuhelinkuuluvuus esimerkiksi uudella tukiasemalla. Telian teknologiatimi on aiemmin todennut, ettei paikallisesti taloon hankittu lisätukiasema riitä signaalin heikentyessä, koska välimatka tukiasemaan on liian pitkä. Tuulivoimapuiston tullessa väliin etenkin matkapuhelimen signaali katoaa todennäköisesti täysin. Nykyisistä tukiasemista operaattorit eivät suostu luovuttamaan kuluttajille tietoja – varmistetaanko kuuluvuus siis viranomaisten toimesta.

Alueella on myös maanpinnalle rakennettua valokuituverkkoa, jonka tulee olla riittävän hyvin eristetty tuulivoimaloihin kohdistuvien ukkos- ja salamavaurioiden vuoksi. Asukkaiden ja esimerkiksi tuotantoeläinten turvallisuus myös näissä tilanteissa tulee varmistaa, ettei tuulivoimalat toimi salamakaappareina alueen asuin- ja tuotantokiinteistöihin sekä alueisiin, kuten turvetuotanto- tai hakevarastoalueisiin – myöskään valokuituverkon mahdollisesti tulevaisuudessa laajentuessa.

Alueen asukkailla on kokemus vuoden 1958 suurpalosta ja sen vaikutuksista, kuten evakuoineista. Vaadin riittävää turvallisuusselvitystä huomioiden alueella olevat runsaslukuiset turvetuotantoalueet ja niiden vaikutus mahdolliseen ukkospalon leviämiseen tuulivoimalähtöisesti.

Ympäristövaikutukset

Tuulivoimala-aluetta kaavaillaan Geopark-alueelle. Kaava-alue on monien uhanalaisten lajien elinympäristöä, jolla pesii muun muassa susi, ilves, maakotka ja riekko. Alueella esiintyy myös metsäpeuraa. Näistä on metsästäjien, riistanhoitoyhdistysten petoyhdyshenkilöiden ja viranomaisten vahvistamia tuoreita havaintoja.

Vaadin huomioimaan alla mainitut tuoreet ratkaisut:

”Ely-keskus kutistaisi suurta tuulivoimala-aluetta Pirkanmaalla – Tässä perusteet. ... Ely-keskuksen mukaan alueella esiintyy Pirkanmaan vastuulajeiksi nimettyjä lintulajeja, kuten riekkoa ja maakotkaa. ... Se kaipaa myös lisää tietoa muun muassa alueen susireviiristä ja metsäpeuroista.” Lähde: Aamulehti, <https://www.aamulehti.fi/pirkanmaa/art-2000009757308.html>

”Susikanta esti tuulivoimapuiston hyväksymisen Utajärvelle – oikeuden mukaan susihavainnot olisi pitänyt huomioida - Korkein hallinto-oikeus on hylännyt Utajärven kunnan Maaselan tuulivoimapuiston kaavan susihavainnon takia.” Lähde: YLE <https://yle.fi/a/74-20039477>

”Suden puolella on luonnonsuojelulain pykälä, joka kieltää tiukasti suojeltujen direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämisen. Jokaisessa susireviirin alueelle sijoittuvassa tuulivoimahankkeessa suositellaan laadittavaksi erillinen susiselvitys osayleiskaavan laatimisen ja ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -menettelyn aikana.” Lähde:

<https://kuntalehti.fi/uutiset/laki/kaavoittaja-sai-sahkopostin-susihavainnoista-lausuntoajan-jalkeen-utajarvella-ja-se-oli-ratkaiseva-asia-kun-kunnan-paatos-kaatui-oikeudessa/>

Alueella esiintyvien uhanalaisten lajien, mukaanlukien tässä luetellut, kartoittamiseksi toivotaan tuoretta ja riittävän kattavaa selvitystä. Jos edellämainittuja uhanalaisia lajeja ja niiden esiintyvyyttä ei huomioida kaavaillussa tuulivoimarakentamisessa myös Kankaanpään alueella, tulen valittamaan yhdenvertaisuusperiaatteen huomiotta jättämisestä päätöksenteossa.

Tuulivoimalassa jokaisen ns. myllyn konehuoneessa on satojen litrojen dieselsäiliö, joka takaa käynnistykseen esimerkiksi huollolle tuulettomanakin ajankohtana. Kun tuulimyllyyn iskee salama, voiko tämä diesel syttyä tai säiliö vaurioitua ja pilata pohjavettä laajaltakin alueelta? Miten suojataan alueen pohjavesivarannot, jotka saattavat olla jopa yhteydessä Kurikan laajaan, ainutlaatuihin syvävesialueeseen – olemme Pohjoismaiden suurimman syvävesipatjan laidalla, josta emme ole vielä saaneet tarpeeksi varmaa tutkimustietoa.

Tuulivoiman markkinoinnissa myös sidosryhmille, kuten kunnille ja maanomistajille, on käytetty ympäristöväittämiä, jotka eivät tunnu kaikilta osin perustelluilta. Markkinoinnin eettinen neuvosto tulee saamaan käsittelyyn lausuntopyynnön tai useitakin aiheeseen liittyen.

Tuulivoiman hiilijalanjälkeen on laskettava ja huomioitavaa on myös muun muassa siirtolinjojen rakentamisen kautta aiheutuva metsäkato, hiilensidonnan hävikki sekä tuulivoimarakentamisen vaatima maa-aineksen määrä.

On esitetty, että yhden tuulivoimalan koosta riippuen betonia käytetään noin 600-1500 kuutiota. Terästä perustuksissa taas on noin 130 kiloa per kuutio. Pahimmillaan rakentaminen tehdään useaan kertaan, kuten Kristiinankaupungin Metsälässä, kun betonin lujuus ei riittänyt (Lähde: <https://www.rakennuslehti.fi/2016/12/yksi-tuulivoimalan-perustus-purettiin-pehmean-betonitakia-neljassa-tuulipuistossa-tarkastuksia>).

Betonin väsytytkuorman laskennassa tulee huomioida myös alueelle salamoinnin ja ukkosen mukana tulevien trombien kuormituspiikit.

Tuulivoimaloita suunnitellaan mihin tahansa, jossa on maan vuokraamiseen suostuvia maanomistajia tai missä kunnalla ja seurakunnalla on omistuksessaan isoja alueita. Tällöin kokonaiskuva ei ole kenelläkään liian lähelle tulevista tuulivoima-alueista. Usein voimalat rakennetaan liian lähelle toisiaan, jolloin yksi voimala sijaitsee toiseen nähden niin, että joutuu sen jättöpyörteeseen. Tämä lisää melua ja haittoja.

Lisäksi liian lähellä toisiaan sijaitsevat voimala-alueet puolestaan syövät tuulta toisiltaan – muodostuu ilmiö, jossa tuulivoimala hidastaa tuulen nopeutta. Silloin taaimmaisiin tuulivoimaloihin osuu vähemmän tuulta ja niiden tuottavuus alenee. Mitä enemmän tuulivoimaloita rakennetaan lähelle toisiaan, sitä enemmän tuulivoimalat häiritsevät toistensa toimintaa. Ilmiö on johtanut ulkomailla jo tuulivoimayhtiöiden välisiin naapuruuskiistoihin. Kannattamattomat voimalat

poistetaan käytöstä – tuulivoimayhtiö saattaa joutua kannattamattomien voimaloiden vuoksi maksuvaikeuksiin ja lopettaa toimintansa. Tällöin voimaloiden purku jää maanomistajien vastuulle ja kustannukselle. Jääkö jopa kahteen kertaan rakennetut perustukset maanomistajien ja luonnossa-liikkujien katseltavaksi ja huoleksi?

Lopuksi haluan muistuttaa, että myös kaupungin virkamiehillä on lain mukaan selvitysvelvollisuus em kysymyksiin liittyen, lain mukaan ”Koska virkamies käyttää työssään julkista valtaa, hänellä on ehdoton velvoite noudattaa lakia sekä toimia puolueettomasti, riippumattomasti ja tasapuolisesti. ” sekä pitää mielessä, että ”Unionin oikeus on ensisijaista suhteessa kansalliseen oikeuteen, eli unionin oikeuden välittömästi velvoittava säännös, kuten EU-asetus, syrjäyttää kotimaisen oikeuden” – ja nämä tulee pitää mielessä kun avataan luonnonsuojelun säädökset:

karhu ja **ilves** koko maan alueella sekä **susi poronhoitoalueen ulkopuolella** ovat liitteen IV määrittämiä tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja. Myös metsäpeura kuuluu Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen II lajeihin. Se tarkoittaa, että Suomen tulee osoittaa alueita metsäpeuran elinympäristöjen suojeluun.

VASTINE

Hanketoimija sopii Digitan kanssa ennen rakennuslupien myöntämistä lausunnossa hanketoimijalle esitetyistä velvoitteista.

Luontoselvityksiä tarkennetaan (susi, petolinnut, metsäpeura ja Natura-alueet) YVA-selostuksessa esitettyjen lientämistoimenpiteiden ja perustellun päätelmän mukaisesti. Marjakeitaan tuulipuiston YVA- ja osayleiskaavan yleisötilaisuudessa 29.8.2023 tiedotettiin, että kaavasta poistetaan voimaloita kaava-alueen pohjoisosasta ehdotusvaiheeseen mennessä. TV-alueajaukset tarkistetaan kokonaisuutena kaavaehdotukseen.

Kaavaselostusta tarkennetaan vaikutusten arvioinnin osalta kaavan ehdotusvaiheeseen.

Muilta osin merkitään tiedoksi.